

A
SZIGETKÖZ
VÉDETT TERÜLETEI

I/b

I/a és I/b

Dunaártér, Dunakilitől – Kisbodakig

Mindkét terület az Öreg-Duna hullámterében fekszik, árvizek alkalmával víz alá kerül. A folyó alsószakaszjellegű, fonatos elágazás, mederzátonyok és szigetek kialakulása jellemzi. A szigetek felszíne lapos, alacsony ártéri síkság, helyenként 1-2 m-re kiemelkedő zátonymaradványok, ill. különböző mértékben feltöltődött belvizes, sokszor mocsaras mederмарadványok tagolják. A szigetek közti mellékágak egyes esetekben meandereztek, ilyenkor ezek kanyarlataiban képződő övzátonyok nagyobbították a szigetek területeit. Mellékágakat a főág felől párhuzamművekkel zárták le. A területet érintette a Dunakiliti tározó kialakítása.

A terület jellemző üledéke a holocén folyóvízi öntésiszap, szerves anyagban gazdag kőzetliszt, változó, de a 3 m-t meg nem haladó vastagsággal. A szigetek központi magját a vegyes szemnagyságú, holocén kavics alkotja, kedvező talajvízháztartást biztosítva az ártéri növényeknek. Vastagsága több 10 m és összefüggésben van az alatta települő pleisztocén hordalék-kúp anyagával.

A Duna árterében a talajvízjárás és minőség a folyóvízállások függvénye. Közepes mélység 0-2 m között van. Talajvízáramlás párhuzamos a Dunával, a területen belül 1,5 m-t esik K felé. Áradáskor a terület víz alá kerül. Átlagos esetben a fedőréteget a terület keleti felén táplálja, Ny-i felén a talajvíz a fedőréteg alatt marad. A Duna árterében a talajvízjárás és a vízminőség a folyóvízállások függvénye. Középvizeknél 0-2 m között van a talajvíz a felszín alatt. A talajvízáramlás párhuzamos a Dunával, 123,5-118 mBf között esik a víztükör K-DK-i irányban.

Túlnyomórésztben az alacsony ártéri füzesek jellemző területe. Dunaszigetnél (1832 fkm) szép keményfaállomány is van. A térség különleges értékei: a zátonyszigetek természetes bokorfüzesei (*Salicetum triandrae-purpureae*) az alacsony ártér természetközeli füzesei (*Salicetum albae-fragilis*, pl. Dunasziget: Hajósoldal, *Leucosium aestivum*, *Phalaris arundinacea* típusok). A magas ártéren az említett keményfaliget (*Fraxino pannonicae-Ulmetum alnetosum-incanae*) a jellemző, amelyben az Alpokból leereszkedett hamvas éger (*Alnus incana*) egyik legnagyobb egyedszámú hazai állománya tenyészik.

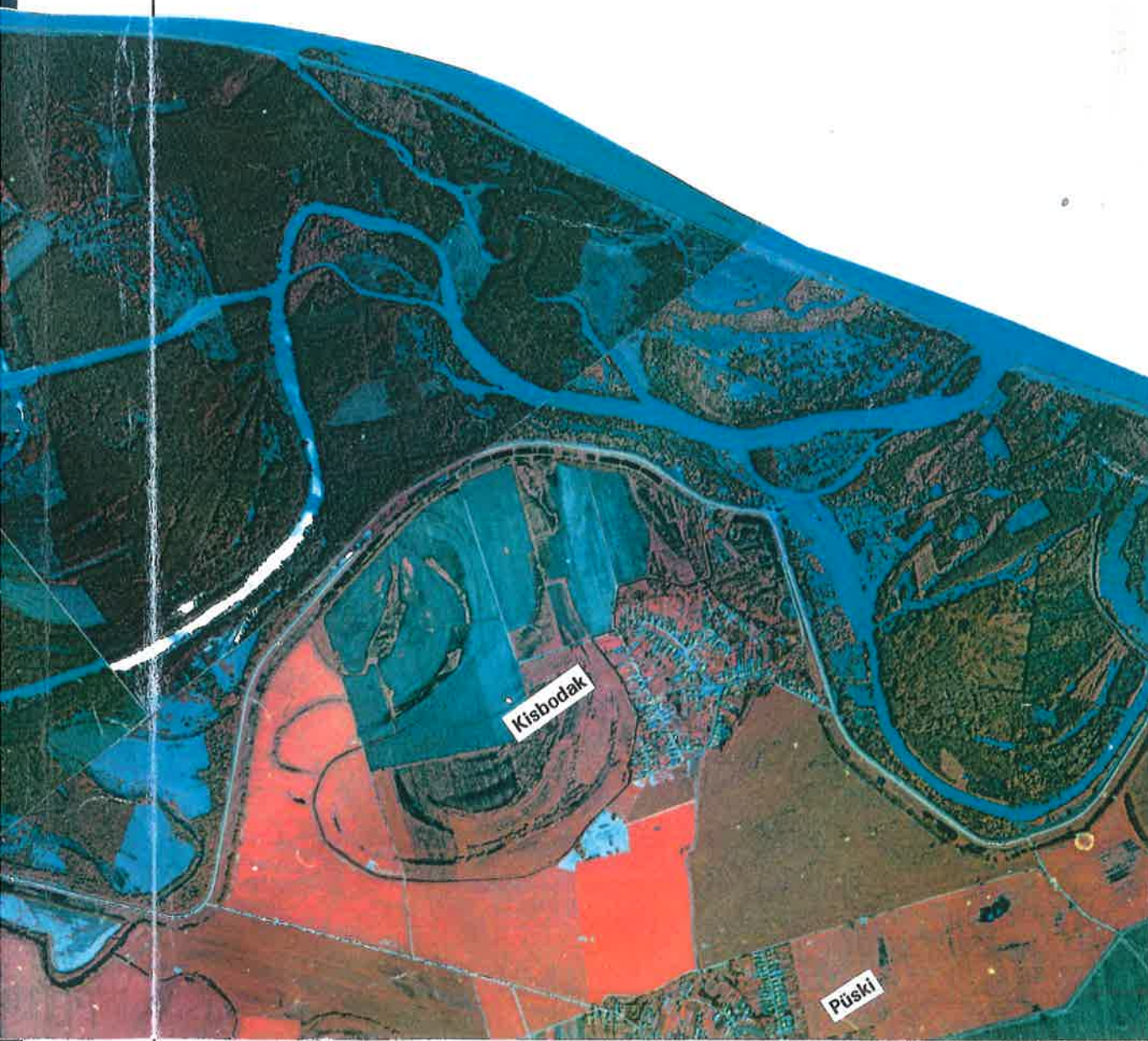
Jelenleg a térségben a talajvízszint átlagos közepes magassága 119,5-122 mBf között van, az esetek legnagyobb részében kavicsrétegben. Ehhez képest a C-változat hatására a talajvízszint 2-3 méteres csökkenése várható a Duna felé haladva. Ez egyben azt jelenti, hogy ennek a területnek ártéri jellege megszűnik. Mindez az említett természeti értékek (a jelenlegi növény- és állatvilág) teljes kipusztulásával, illetőleg drasztikus átalakulásával jár, pl. a vegetáció szukcessziós tövényszerűségei ismeretében az alacsony ártéren keményfaliget és gyöngyvirágostölgyes, a magas ártéri szinten nyílt erdőssztyepp-mozaikos tölgyes kialakulása várható.

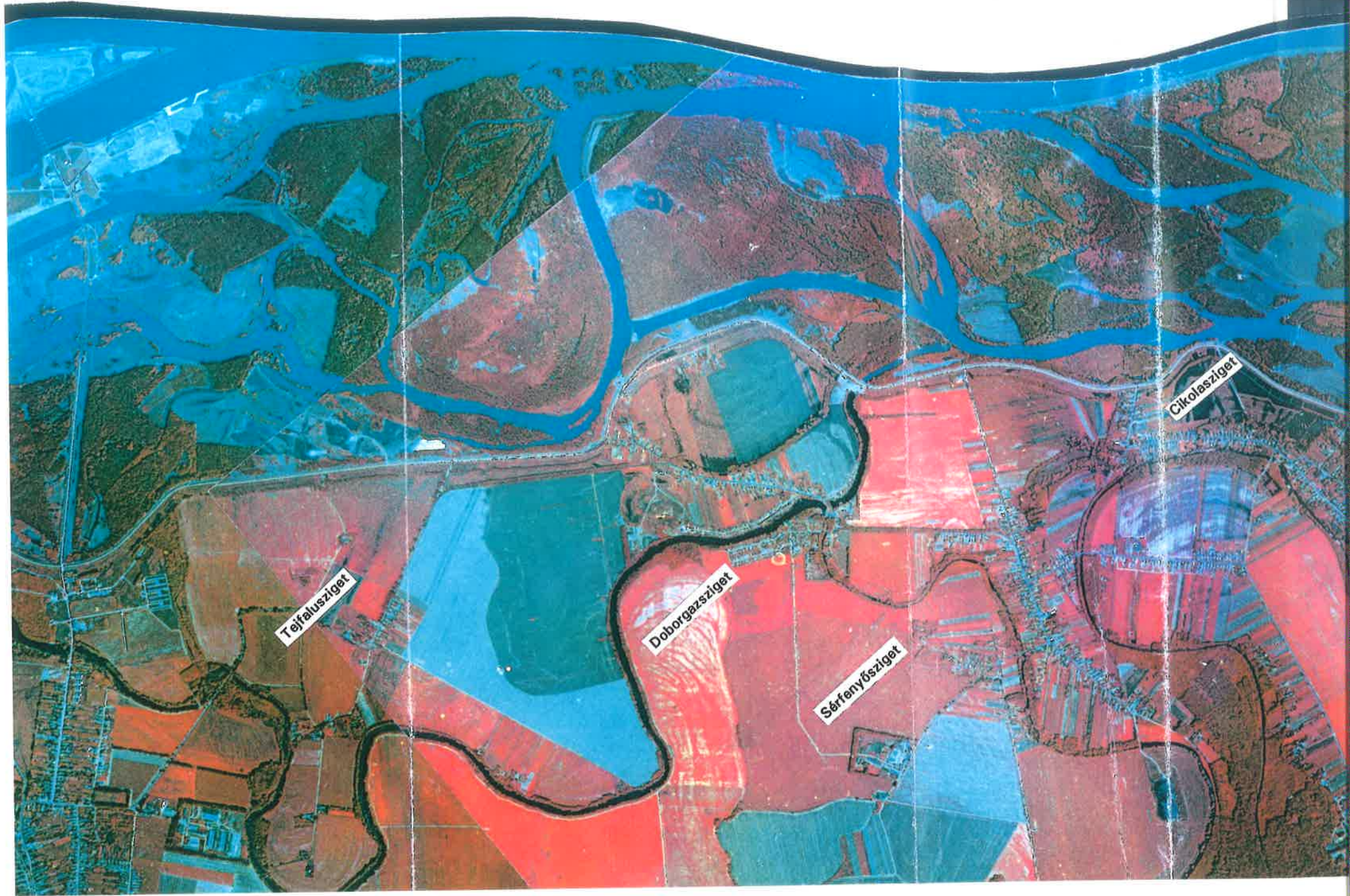
VÉDETT TERÜLETEK ÉS KÖRNYEZETÜK SZINES INFRAVÖRÖS KÉPE

DUNAKILITI - KISBODAK ÁRTÉRI ERDŐK

Magas Duna- és talajvízjárás, 1991 augusztus

I. / b

VÉDETT TERÜLETEK FÖLDTANI ADATAI

SZIGETKŐZ

I/b

Földrajzi hely:

Kb. 13 km hosszú, szigetekkel tagolt ártér az Öreg-Duna és a Cikola ágrendszer mentén, Dunakiliti és Kisbodak között.

Geomorfológiai leírás:

A terület az öreg-Duna hullámterében fekszik, árvizek alkalmával víz alá kerül. A folyó alsószakaszjellegű, fonatos elágazás, mederzátonyok és szigetek kialakulása jellemzi. A szigetek felszíne lapos, alacsony ártéri síkság, helyenként 1-2 m-re kiemelkedő zátonymaradványok, ill. különböző mértékben feltöltődött belvizes, sokszor mocsaras mederмарadványok tagolják. A szigetek közötti mellékágak egyes esetekben meandereztek, ilyenkor ezek kanyarulataiban képződő övzátonyok nagyobbították a szigetek területeit. Mellékágakat a főág felől párhuzamművekkel zárták le. A területet érintette a Dunakiliti tározó kialakítása.

Földtani környezet:

A terület legjellemzőbb üledéke a holocén korú, laza, szervesanyagban gazdag öntésiszap, homokos kőzetliszt, maximum 3 m vastagságban. A folyómederhez közelebbi területeken és a szigeteken uralkodóan vegyes szemnagyságú, holocén korú homokos kavics alkotja az altalajt és ez az öntésiszap alatt is megtalálható. Vasztag-sága több 10 m, s szoros kapcsolatban van az alatta települő pleisztocén korú hordalékkúp anyagával.

A talajvíz helyzete és minősége

Itt a Duna árterében a talajvízjárás teljes mértékben a folyóvízállás függvénye. Középvizeknél 0-2 m között van a talajvíz a felszín alatt. 0,5-3 m-rel helyezkedik el a fedőréteg alatt, tehát nincs betáplálás. A területen 122-118 mBf között esik a víztükör DK-i irányban, teljesen párhuzamos a folyóval, ami törvényszerű itt a folyóparton. Vízhőmérsékletet területileg a keménység 15-25 nkf, összoldott anyag 700-1000 mg/l, szulfát 0-100 mg/l, nitrát 10-30 mg/l értékek között változik, de ezek az értékek inkább kis folyóvízállásokra jellemzőek.

A talajtakaró típusa

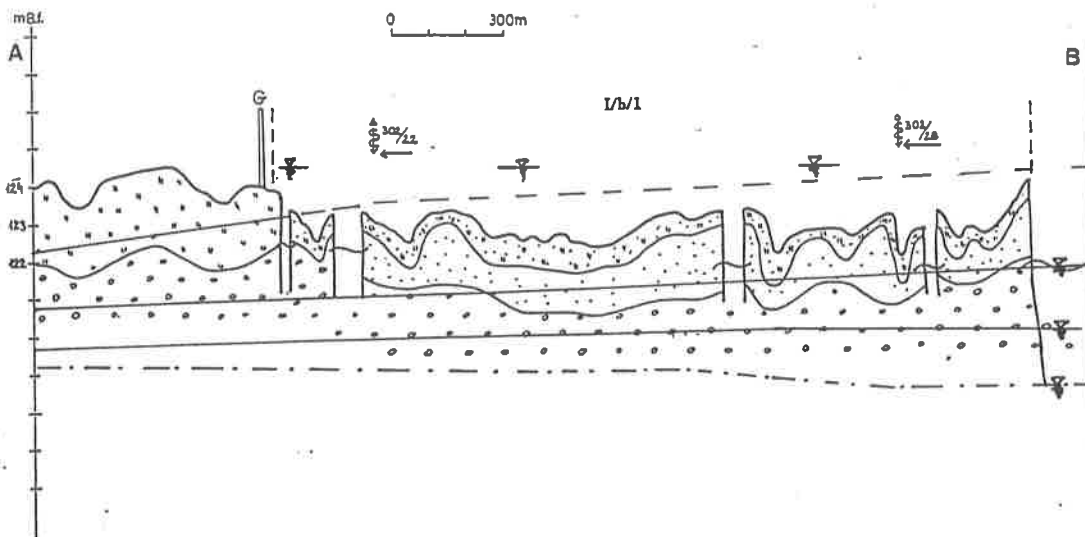
Az I/a terület DK-i folytatását képezi. A talajok alapkőzetét a mederzátványokon a durvatörmelékű mederközetek (osztályozatlan kavics, homokos kavics) és kisebbrészt a szigetek platójának mélyedéseiben finomszemcsés, kőzetlisztes, finomhomokos leplek alkotják. A parti zátványokon a talajalkotó kőzetek finomabb szemcsés (folyóvízi homokban gazdagabb, kissé osztályozottabb mederüledékekből, a szigetek felszíni egyenlőtlenségeit kitöltő áradmányokból, valamint a kiterjedt mélyfekvésű részeken és a viszonylag magasabb térszínek felszíni mélyedéseiben keletkezett mocsári üledékekből állnak. Az itteni talajok genetikai típusa elsősorban nyers folyóvízi öntés. A durvatörmelékű üledékek felszíni megjelenési helyei a kavicsos váztalajok. A mélyebb fekvésű területek és a felszíni mélyedések mocsári üledékein képződött talajok pedig - az ásványosodottabb humuszanyagú, idősebb részeken lápos réti, a kevésbé ásványosodott részeken síkláptalajoknak minősülnek. Itt is gyakoriak a recens lápok is.

Építészeti viszonyok

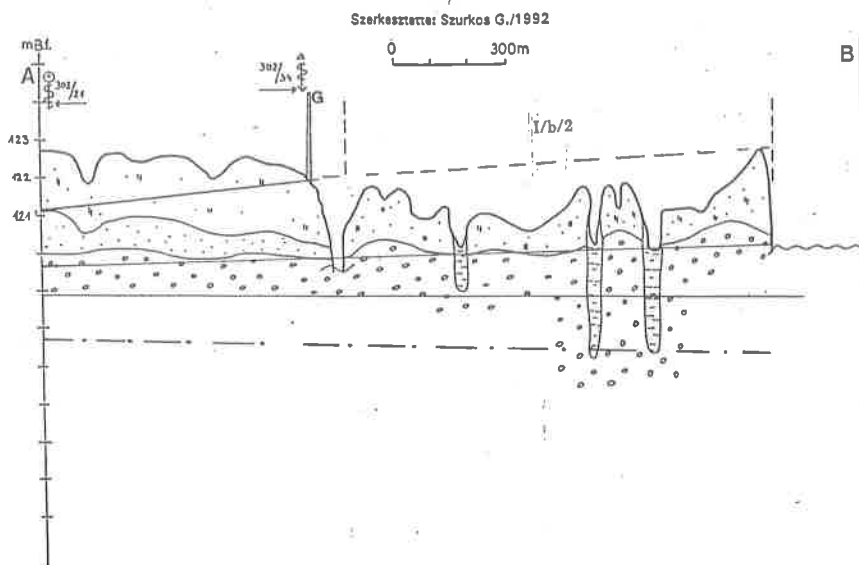
A terület felső 10 m-ét kis szilárdságú negyedidőszaki törmelékű és alárendelten plasztikus üledékek építik fel. Már a felszínen és a felső 2 m-es szintben is jó teherbírású kavicsos, homokos képződmények találhatóak, a mélység növekedésével pedig uralkodóvá válnak a Duna hordalékkúpjának holocén homokos kavics, kavics üledékei. A kőzetek szilárdságát csökkentő tényezők közül számolni kell a felszínközeli talajvízzel, mivel a terület közel fekszik a Duna jelenkori átlagos vízszintjéhez, valamint a Duna áradása és nagy esőzések idején okozott belvívészellyel.

A fedőréteget bemutató szelvény az A és B pontok között

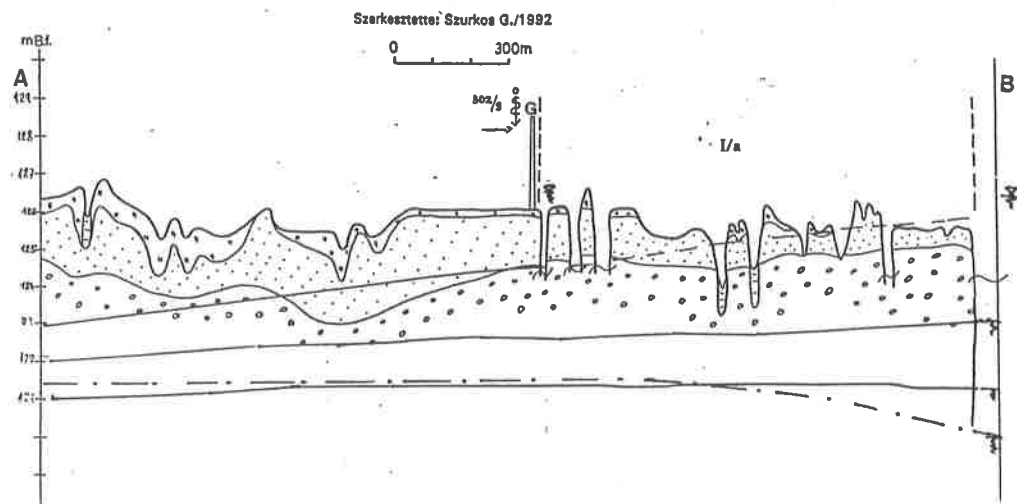
Szerkesztette: Szurkos G./1992

A fedőréteget bemutató szelvény az A és B pontok között

A fedőréteget bemutató szelvény az A és B pontok között

SEKÉLYFÚRÁSI TÖRZSLAP

Id. Jel: F-8

Bolygatatlan mintavétel

Fúrás jele: 28

3 0 2 - 2 1

Összrendező: x= 555,120 y= 373,630 z= 122,80

A leíró neve: Marsi István

Mintázta: Marsi István

A fúrás mélyítésének időpontja: Kezdés: 1983.VI.4. Befejezés: 1983.VI.4.

A fúróberendezés típusa: UAZ

A fúrómester neve: Máthé Lajos

Kútkiképzés történt-e: igen
nem

Bolygatatlan mintavétel történt
nem történt

Talajvizszint megittott: 4,0 m
nyugalmi:

Észlelés időpontja:

Észlelés időpontja:

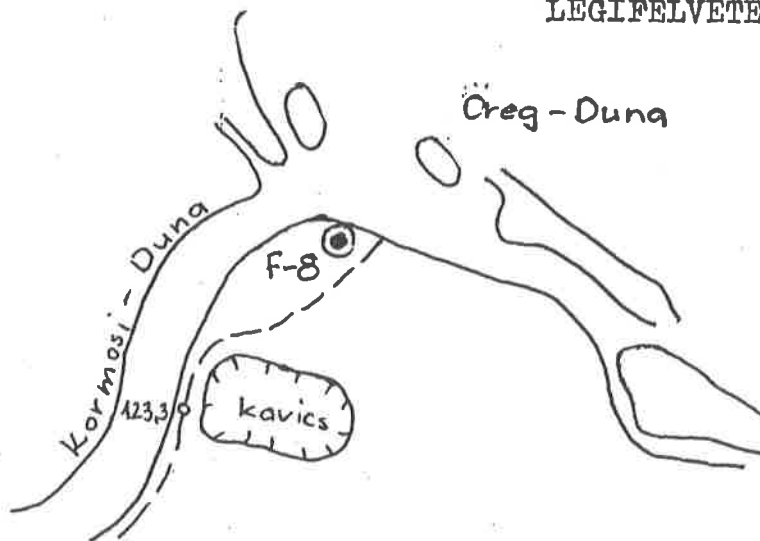
Vételezett minták sorszama, vételezési mélysége és minősége:

8/1-

HELYSZINRAJZ:

LÉGIFELVÉTEL SZÁMA: 10 520

M= 1 :25 000

SÉRFENYŐSZIGET

A fúrás topográfiai bekötése: A Kormosi és Öreg Duna találkozásánál, a 123,3 m-es magassági ponttól 600 m-re ÉK-re.

Fúrás száma: F-8	Fúrás helye: 302-21	Fúrás ideje: 1983.VI.4.	Tszf.m./m Bf/1	Megütött vizszint/m/ 4,0 m	Nyugalmi vizszint/m/	Vízmintha száma:
---------------------	------------------------	----------------------------	----------------	----------------------------------	-------------------------	---------------------

A fúrás környezete.

A fúrást leírta:
Marsi István

Mélység/m	Képződmény neve	Képződmény jellemzői	CaCO ₃
0,0-0,6	Friss öntés	Szürkéssárga csillámos gyengén kőzetlisztes finomhomok. Alig szerkezetes rögös, minimális talajhatás.	
0,6-8,0	Homokos kavics	Barnásszürke középszemű homokos csillámos, osztályozatlan, főleg jól koptatott közép és durvaszemű kavics és durvahomokos kevésbé koptatott murvás aprókavics váltokozása. Jól rétegzett pados. 8 m-ben beszorulás miatt elakadt a fúrás.	

SEKÉLYFÚRÁSI TÖRZSLAP

10. JÚLIUS F-12

302-21

Fúrás jelle: 44

3

0

2

2

1

Összrendező: x= 552,620

y= 373,860

z= 122,70

A leíró neve: Marsi István

Mintázta: Marsi István

A fúrás mélyítésének időpontja:

Kezdés: 1983.VI.5.

Befejezés: 1983.VI.5.

A fúróberendezés típusa: UAZ

A fúrómester neve: Máthé Lajos

Kútkiképzés történt-e: igen
nem

Bolygatatlan mintavétel történt
nem történt

Talajvízszint megütött: 2,2 m
nyugalmi: 2,4 m

Észlelés időpontja: 12,00 h

Észlelés időpontja: 13,00 h

Vételezett minták sorszama, vételezési mélysége és minősége:

12/1-14

Vizminta:

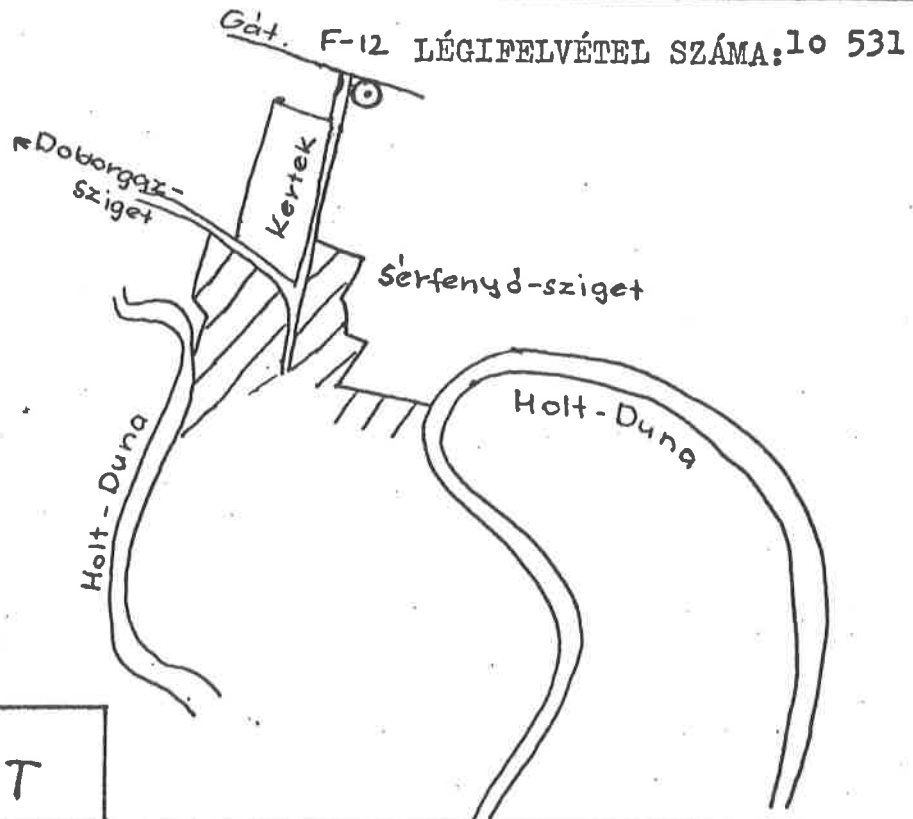
12-302-21

Agyagásvány vizsgálatra:

12/6;

HELYSZINRAJZ:

M= 1 : 25 000

SÉRFENYŐSZIGET

A fúrás topográfiai bekötése: Sérfenyőszigettől É-ra a kerteken átvezető út mentén a Duna gátjától 50 m-re D-re.

Fúrás száma: F-12	Fúrás helye: 302-21	Fúrás ideje: 1983.VI.5.	Tszf.m./mBf/1	Megütött vízszint/m. 2,2 m	Nyugalmi vízszint/m. 2,4 m	Vízmintha száma:
A fúrás környezete:					A fúrást leírta: Marsi István	

Mélység/m	Képződmény neve	Képződmény jellemzői	CaCO ₃
0,0-0,4	Friss öntés	Szürkéssárga csillámos, humuszt alig tartalmazó rozsdafoltos alig morzsalékos szerkezetű kőzetliszt.	
0,4-2,2	Agyag	Sárgásszürke világosabb és sötétebb sávos, rozsdás csikos, jól vékonyrétegzett leveles gyengén kőzetlisztes agyag.	
2,2-3,1	Finomhomok	Sárga csillámos rétegzetlen folyami homok.	
3,1-	Homokos murvás aprókavics	Szürke, alig csillámos közepesen koptatott, murva murva és aprókavics kevés középszemű homokkal. Felül finomhomok is van.	

A

SZIGETKÖZ

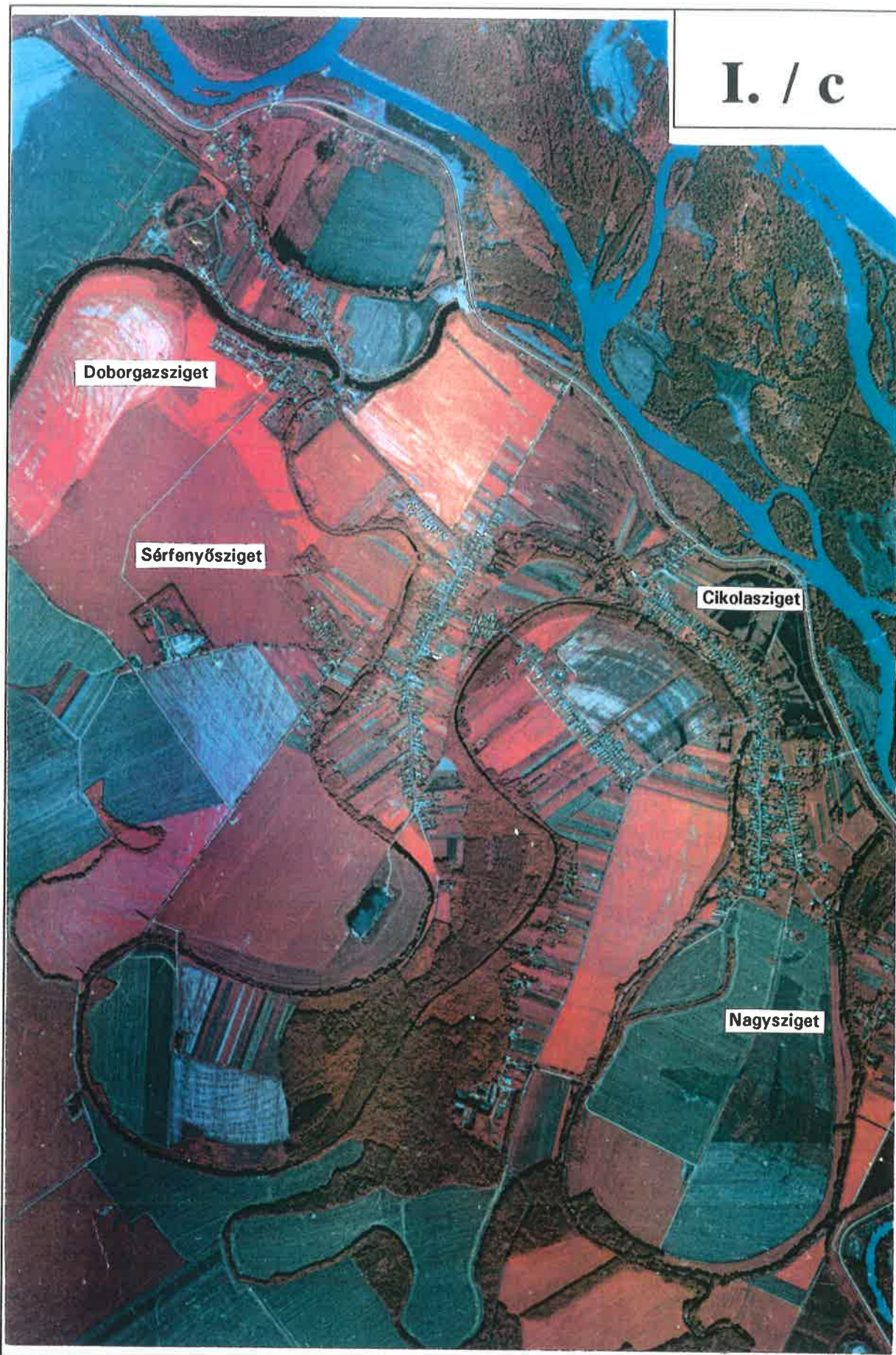
VÉDETT TERÜLETEI

I/c

VÉDETT TERÜLETEK ÉS KÖRNYEZETÜK SZINES INFRAVÖRÖS KÉPE

DUNASZIGET - ALACSONY ÁRTÉRI ERDŐK

Magas Duna- és talajvízjárás, 1991 augusztus

I/c

Dunasziget (Doborgazsziget), ártéri gyep

Alacsony ártéri síkság, melyet az árvízvédelmi töltés választ el a Duna hullámterétől. A sík felszínbe feltöltődött, erdővel borított medermaradványok mélyülnek, köztük néhány alig kiemelkedő zátonymaradványt lehet megfigyelni. A terület jellemző képződménye a kb. 1,0-1,5 m vastag fiatal holocén kőzetlisztes, folyóvízi homok. Alatta vegyes szemnagyságú, még szintén holocén korú kavics települ a többszáz méter vastag pleisztocén kavicsos hordalékkúp felett. A terület a Duna árterében töltésen belül helyezkedik el az Öreg-Duna és északról – délről mellékágak határolta területen. Talajvíz közepes mélysége 3-4 m-re van a terep alatt; ilyenkor 2-3 m-rel marad a fedőréteg alatt, de a talajvízállás a mindenkori folyóvízállás függvénye. Az áramlás a folyóval párhuzamos, DK-i irányú.

Jelenleg kaszált rét, kis sztyeppfoltokkal. Jellemző a ritka kőtörőszegfű (*Petrorhagia saxifraga*), réti iszalag (*Clematis integrifolia*), az illatos szentperje (*Hierochloa odorata*) és védett orchideák: a poloskaszagú kosbor (*Orchis coriophora* – a Szigetközben csak itt fordul elő) a vitéz kosbor (*O. militaris* – óriási tömegben) előfordulása. Nagy ritkaság még itt a magas gubóvirág (*Globularia punctata*). E helyen a középvízszint mintegy 120,5 mBf, a Duna felé haladva kissé növekedő.

A C-változat hatására 2-2,5 méter talajvízszint-süllyedés várható, azaz az átlagos talajvízszint a felszíntől 5-5,5 m mélységbe kerül. Ezért itt az ártéri rét-növényzet megszűnése és sztyepprétté való átalakulása várható.

VÉDETT TERÜLETEK FÖLDTANI ADATAI

SZIGETKŐZ

I/c

Földrajzi hely

Ármentes lapos hát Doborgazszigettől ÉÉK-re 1 km-re.

Geomorfológiai leírás

Alacsony ártéri síkság, melyet az árvízvédelmi töltés választ el a Duna hullámterétől. A sík felszínbe feltöltődött, erdővel borított medermaradványok mélyülnek, köztük néhány alig kiemelkedő zátonymaradványt lehet megfigyelni.

Földtani környezet

A terület jellemző képződménye a kb. 1,0-1,5 m vastag fiatal holocén kőzetlisztes, folyóvízi homok. Alatta vegyes szemnagyságú, még szintén holocén korú kavics települ a több 100 m vastag pleisztocén kavicsos hordalékkúp felett.

SZIGETKŐZ

I/c

A talajvíz helyzete és minősége

A Duna árterében töltésen belül helyezkedik el a terület az öreg-Duna és északról - délről mellékágak határoltan ártéri területen. Talajvíz közepes mélysége 3-4 m-re van a terep alatt; ilyenkor 2-3 m-rel marad a fedőréteg alatt, de a talajvízállás a mindenkori folyóvízállás függvénye. Az áramlás a folyóval párhuzamos, DK-i irányú. Talajvízminőséget a keménység: 10-20 nkf, az összoldott anyag: 800-900 mg/l, a szulfát: 50-100 mg/l, nitrát: 20 mg/l körüli értékek jellemzik, de a folyóvíz minősége meghatározó.

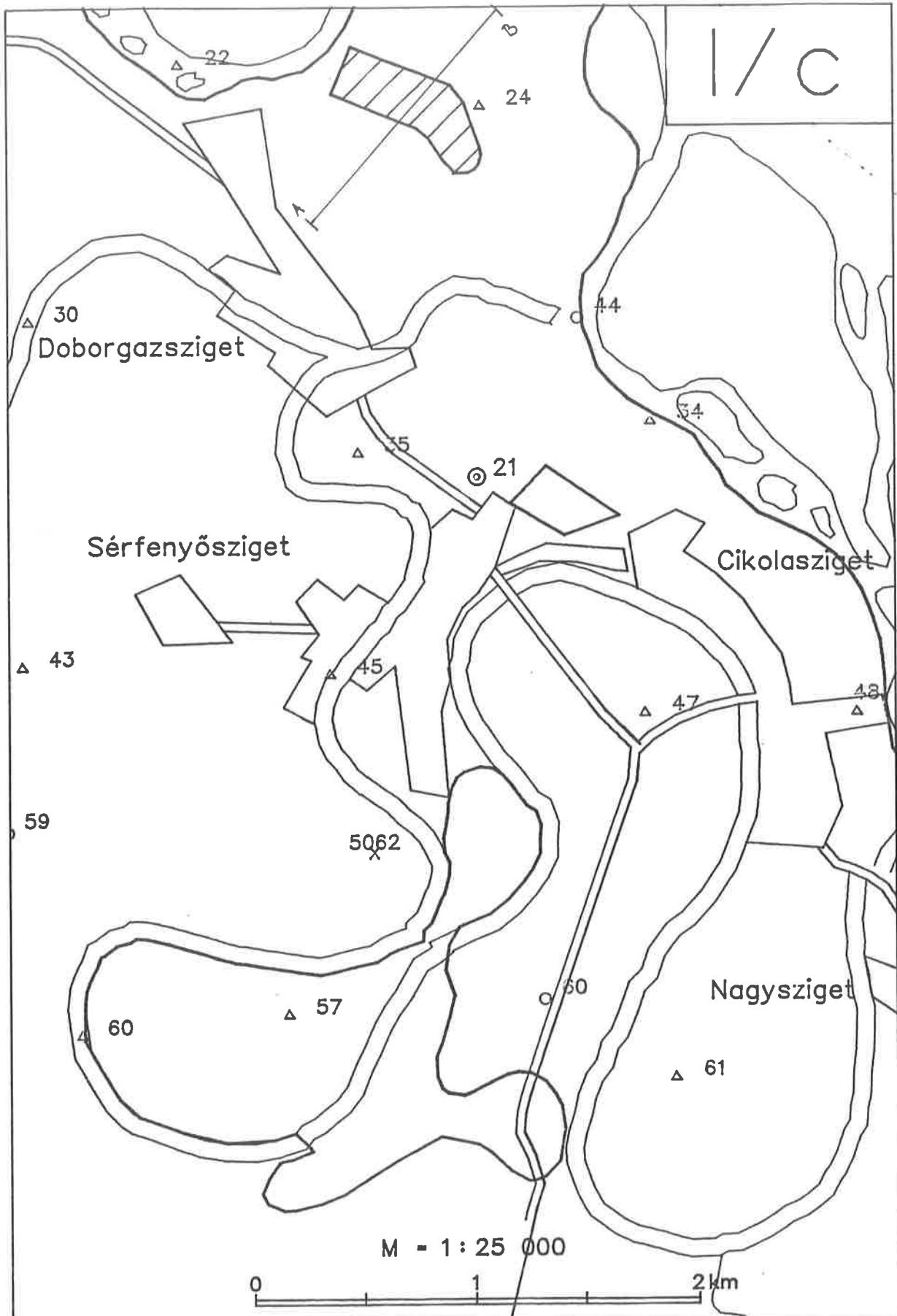
A talajtakaró típusa

A területen, mint a főmeder egy parti zátonyának központi részén a talajalkotó kőzetek döntően a felszíni egyenlőtlenségeket kitöltő áradmányokból (kőzetliszt és finomhomok keverékéből) állnak. Alárendelt a mederkőzetek és a felszíni mélyedésekben keletkezett mocsári üledékek aránya. A területen található talajok fiatal, humuszban szegény, mésszel jól ellátott nyers folyóvízi öntések.

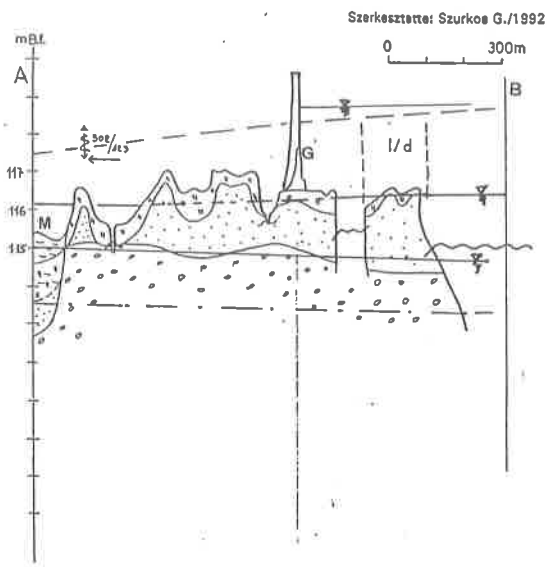
Építéstechnikai viszonyok

A terület felső 10 m-ét kis szilárdságú negyedidőszaki törmelékes üledékek építik fel. Már a felszínen és a mélyebb szintekben is a Duna hordalékkúpjának holocén, kevésbé tömör, de jó teherbírású homokos kavics képződményei az uralkodóak. A kőzetek szilárdságát csökkentő tényezők közül számolni kell felszínközeli talajvízzel, mivel a terület közel fekszik a Duna jelenkori átlagos vízszintjéhez, valamint a Duna áradása és nagy esőzések idején fokozott belvívészéssel.

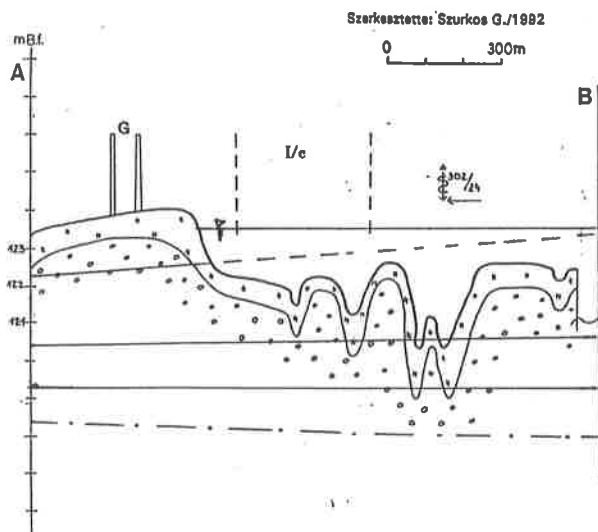
HELYSZÍNRAJZ

A fedőréteget bemutató szelvény az A és B pontok között

A fedőréteget bemutató szelvény az A és B pontok között

MISMÉLYSÉGŰ FŰRÁS TÖRZSLAPJA

A fúrás jele:

P-27 24

Szelvény száma:

3	0	2	—	2	1
---	---	---	---	---	---

Összrendező: x= 553,890

y= 373,620

z= 122,0

nB terep

csőperem

A leíró neve: Tamás Gábor

Lintázta:

A fúrás mélyítésének időpontja:

Kezdés: 1989.V.19.

Befejezés: 1989.V.19.

A fúróberendezés típusa: UAZ

A fúrómester neve: Máthé Lajos

Kútkiképzés történt-e: igen
nem

Fúrástalp:

Szűrő: között

Kúttalp:

Anyaga: PVC

Bolygatatlan mintavétel történt
nem történt

Talajvízszint megütött: -
nyugalmi: -

Észlelés időpontja:

Észlelés időpontja: 1989.V.19.

Vételezett minták sorszáma, vételezési mélysége és minősége, megjegyzések:

HELYSZINRAJZ:

LÉGIPELVÉTEL SZÁMA:

M= 1 : 000

A fúrás topográfiai bekötése:

A
SZIGETKÖZ
VÉDETT TERÜLETEI

I/d

VÉDETT TERÜLETEK ÉS KÖRNYEZETÜK SZINES INFRAVÖRÖS KÉPE

LIPÓT - HARMADIK-ERDŐ

Magas Duna- és talajvízjárás, 1991 augusztus

I/d és I/e

Lipót – Ásványráró

Szigetekkel tagolt ártér az Öreg-Duna mentén. A terület a hullámtérben fekszik, árvizek alkalmával víz alá kerül. A szigetek felszíne lapos, alacsony ártéri síkság, helyenként 1-2 m re kiemelkedő zátonymaradványok, ill. különböző mértékben feltöltődött belvizes, sokszor mocsaras medermaradványok tagolják. A mellékágakat a főág felől párhuzamművekkel zárták le. A terület jellemző képződménye az újholocén korú, szerves anyagban gazdag kőzetlisztes homokanyagú folyóvízi öntésiszap. A főágtól elzárt medrekben az áradások után csak lassan elszivárgó vizekből finomszemű, folyóvízi-mocsári, agyagos kőzetliszt ülepszik le 0,5-1,5 m vastagságban. E rétegek alatt vegyes szemcsenagyságú, holocén korú kavics található 10-20 m vastagságban.

Az Öreg-Duna főágmedrében a főág és az árvízvédelmi töltés között húzódó terület vízállása a mindenkori folyóvízállás függvénye, a folyóvíz táplálja a talajvizet. Az áramlás a folyó felől É-D-i irányú. Középvizek esetében a Dunától távolodva a víztükör 0-2 m mélyen van, ami táplálja a fedőréteget.

Puhafaligetek (*Salicetum albae-fragilis*), bokorfüzesek (*Salicetum triandrae-purpureae*), mocsarak (*Phragmitetetea*), hínarasok (*Potametea*) természetes állományainak területe. Ez utóbbi különösen változatos, védett fajokban gazdag társulásai a tündérrózsa-hínár (*Nymphaetum albo-luteae*), a tündérfátyol-hínár (*Nymphoidetum peltatae*), süllőhínáros békaszőlőhínár (*Myriophyllo-Potamogetonetum*). Nedves rétjein további védett fajok, a hússzínű ujjaskosbor (*Dactylorhiza incarnata*), a posvány kakastaréj (*Pedicularis palustris*), a mocsári nőszirm (*Iris pseudacorus*) található még meg. A keményfaligetek felé átmenő nyáras állományok (Dani-sziget, Madarász-sziget, Kormorános-sziget) őserdő jellegű foltjaiban védett és hegyvidéki fajok sora (*Leucojum aestivum*, *Asarum europaeum*, *Paris quadrifolia*, *Scilla vindobonensis*, *Pulmonaria obscura*, *Arum orientale*, *Carex sylvatica*, *Cardamine amara*) tenyészik.

Jelenleg a terület nyugati szélén (Lipót I/d) a közepes talajvízszint a lipóti zátony-szigeten 116 mBf, azaz a felszín közelében van, illetve a mélyedéseket elborítja.

A C-változat hatására a talajvíz szintjének 2,5 m-es süllyedése várható, azaz a felszíntől 3 méterre lesz a kavicsrétegben. Ez a bokorfüzes kipusztulását, illetve átalakulását idézi elő. E helyen a keményfaliget mezofil típusú változatának kialakulása prognosztizálható.

A terület központi részén, az Ásványrárótól északra lévő nagy labirintrendszerben (I/e) "kb 7 km hosszú szigetekkel tagolt ártéren" a jelenlegi közepes talajvízszint 114 mBf, azaz a felszíntől átlagosan 1 m mélyen van. Az ágrendszerben – a terület mintegy 40%-án – ez víztükört jelent!

A C-változat hatására ezen a területen mintegy 2 m-es talajvízszint-süllyedés várható, azaz a talajvíz szintje a felszíntől 3 m mélyre kerül. Ez a hínárnövényzet és a mocsarak teljes pusztulását vonja maga után. A mentett oldalon lévő kavicsalapzat e pusztulást gyorsítja. A labirintrendszer változatos vízvilága elhal, helyette – tekintettel a nedves homok alapzatra – gyöngyvirágos-tölgyes, nyílt pusztai jellegű pusztai tölgyes kialakulása várható.

VÉDETT TERÜLETEK FÖLDTANI ADATAI

SZIGETKŐZ

I/d

Földrajzi hely:

Mesterségesen lefűzött sziget az Öreg-Duna volt medrében Lipóttól 1,5 km-re ÉK-re.

Geomorfológiai leírás:

A terület egy mederzátonyból kialakult sziget kezdeti, folyásirányú szakaszára esik. Az 1941-es topográfiai térképen még önálló szigetként szerepel, azonban a főág szélén épített párhuzammű hatására a lezárt mellékág feltöltődött, és hozzá kapcsolódott a mögötte fekvő szigethez.

Földtani környezet:

A területen a viszonylag keskeny mederben összeszűkült Öreg-Duna újholocén korú zömmel aprókavicsból álló folyóvízi üledékei uralkodnak. A talajtakaró alatt változó vastagságú, de a 1,5 m-t meg nem haladó, szerves anyagban gazdag kőzetliszt- és homok található.

A talajvíz helyzete és minősége

Kis sziget a Duna főmedrében, talajvízjárása és talajvízminősége a mindenkori folyóvízi viszonyoktól függ. A víz kalciumszulfátos jellegű, ivóvízminőségű. A terület közvetlen közelében észlel a G-9440 és 9440/a jelű talajvízészlelő kút.

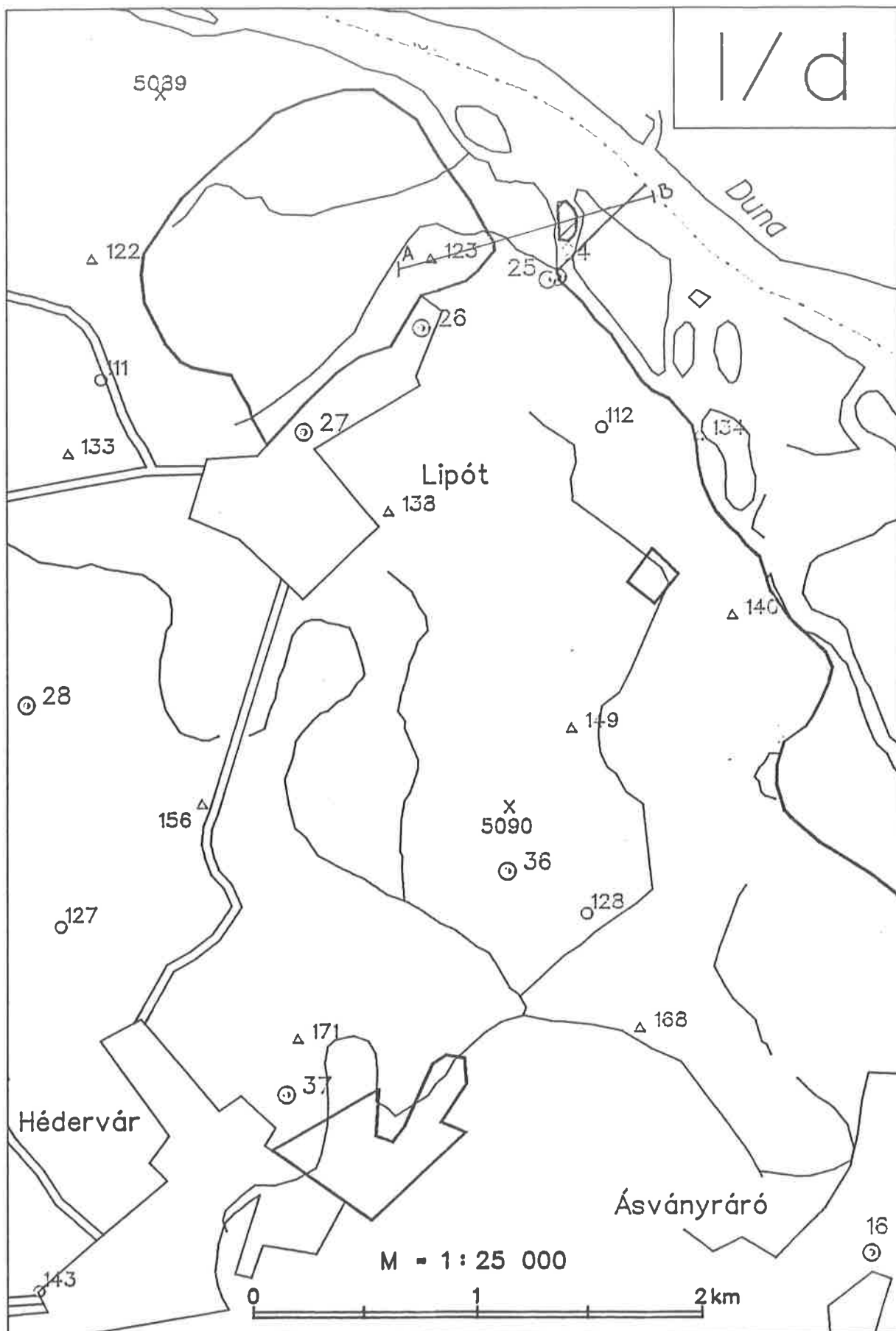
A talajtakaró típusa

A terület az öreg-Duna fő ága által épített mederzátóny. Talajai alapkőzetét ennek megfelelően a durvatörmelékes mederkőzetek (osztályozatlan kavics, homokos kavics) és kisebb mértékben a sziget platójának mélyedéseiben finomszemcsés kőzetlisztes, finomhomokos leplek alkotják. A területen található talajok genetikai típusukat tekintve elsősorban nyers folyóvízi öntések. A durvatörmelékes üledékek elsősorban a parti övekben jelentkező felszíni megjelenési helyei kavicsos váz-talajok.

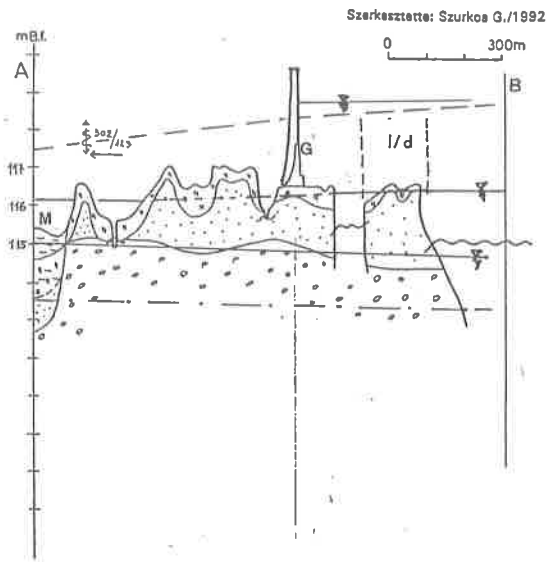
Építészöldöntani viszonyok

A terület felső 10 m-ét kis szilárdságú negyedidőszaki törmelékes és alárendelten plasztikus üledékek építik fel. Már a felszínen és a felső 2 m-es szintben is jó teherbírású homokos képződmények találhatóak, a mélység növekedésével pedig uralkodóvá válnak a Duna hordalékkúpjának holocén homokos kavics, kavics üledékei. A kőzetek szilárdságát csökkentő tényezők közül számolni kell felszinközeli talajvízzel, mivel a terület közel fekszik a Duna jelenkori vízszintjéhez, valamint a Duna áradása és nagy esőzések idején fokozott belvívveszéllyel.

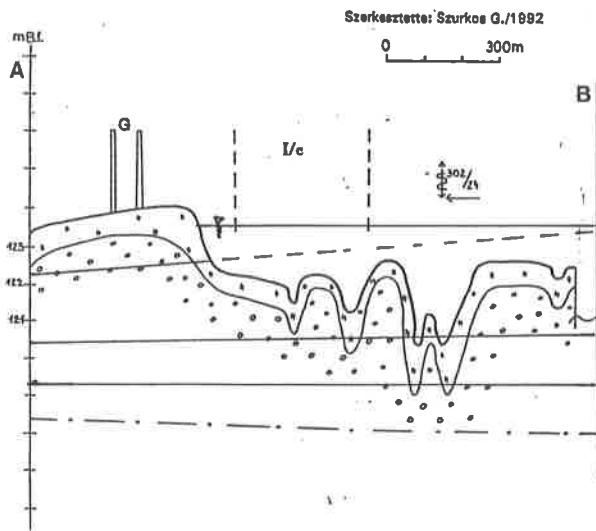
HELYSZÍNRAJZ

A fedőréteget bemutató szelvény az A és B pontok között

A fedőréteget bemutató szelvény az A és B pontok között

KISMÉLYSÉGŰ FÚRÁS TÖRZSLAPJA

A fúrás jele:

Szelvény száma:

302 / 24-K
G-9440

3	0	2	—	2	4
---	---	---	---	---	---

Összrendező: x= 543,76

y= 382,82

z= 117,1 mBf terep

~ 118,0 csőperem

A leíró neve:

Mintázta: Vermes J.

A fúrás mélyítésének időpontja:

Kezdés: 1985. VI. 19 Befejezés: VI. 24.

A fúróberendezés típusa: U G B

A fúrómester neve: Madarász A.

Kútkiképzés történt-e:

igen
nem

Fúrástalp: 16,3
Kúttalp :15,3m

Szűrő: 3-13,3m között
Anyaga: PVC 125 mm

Bolygatatlan mintavétel történt
nem történt

Talajvízszint megütött: -1,1
nyugalmi: -1,5

Észlelés időpontja: VI. 19.

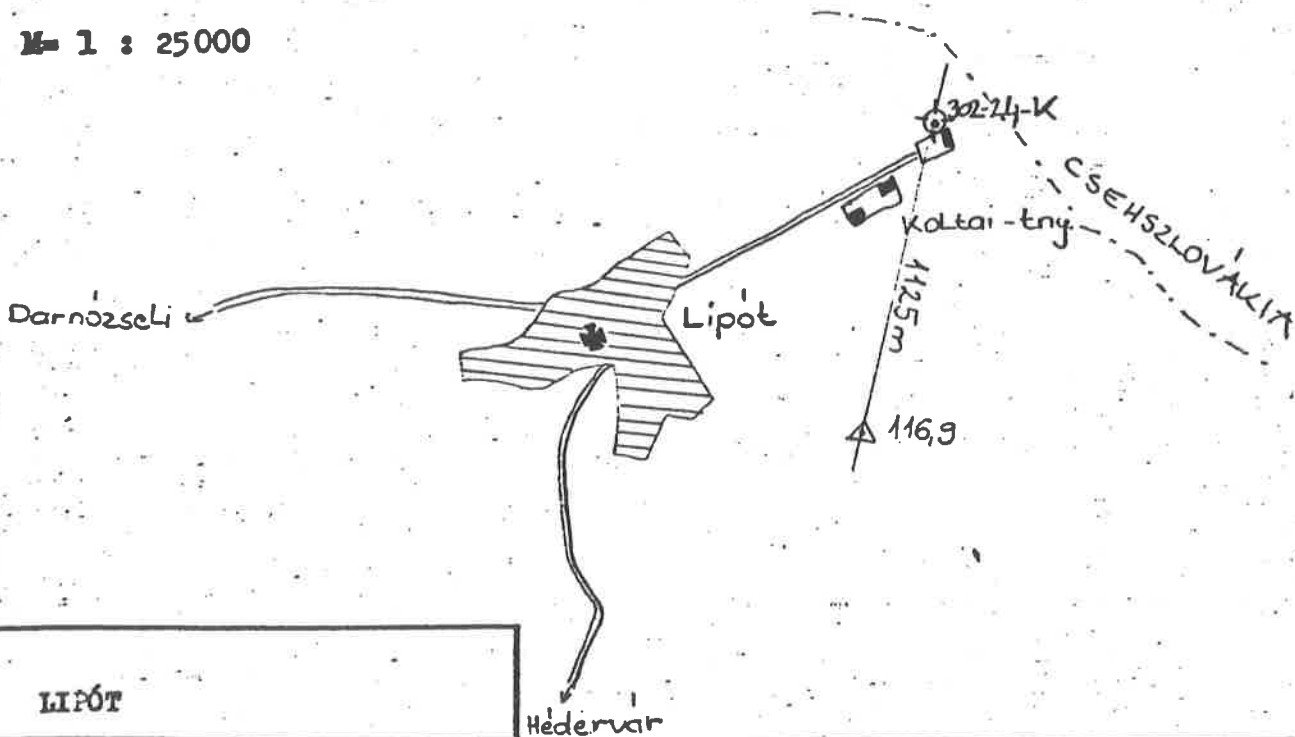
Észlelés időpontja: VI. 24.

Vételezett minták sorszama, vételezési mélysége és minősége, megjegyzések:

HELYSZINRAJZ:

M= 1 : 25000

LÉGIFELVÉTEL SZÁMA:

LIPÓT

Hédervar

A fúrás topográfiai bekötése: Lipót községtől ÉNY-ra Koltai tanyánál az ut mellett, a 116,9 ponttól 1125 m-re , 17°-ra.

A
SZIGETKÖZ
VÉDETT TERÜLETEI

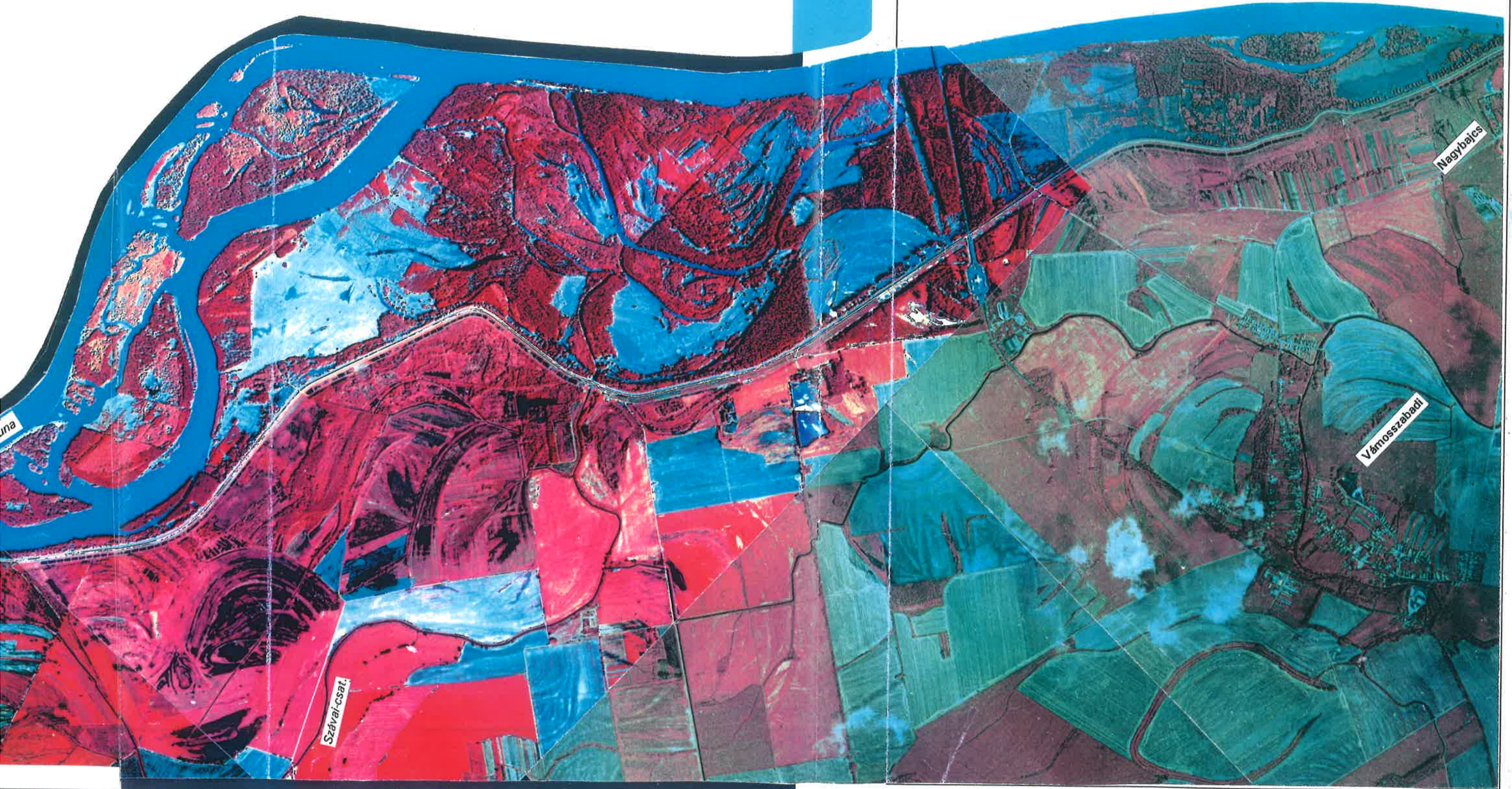
I/e

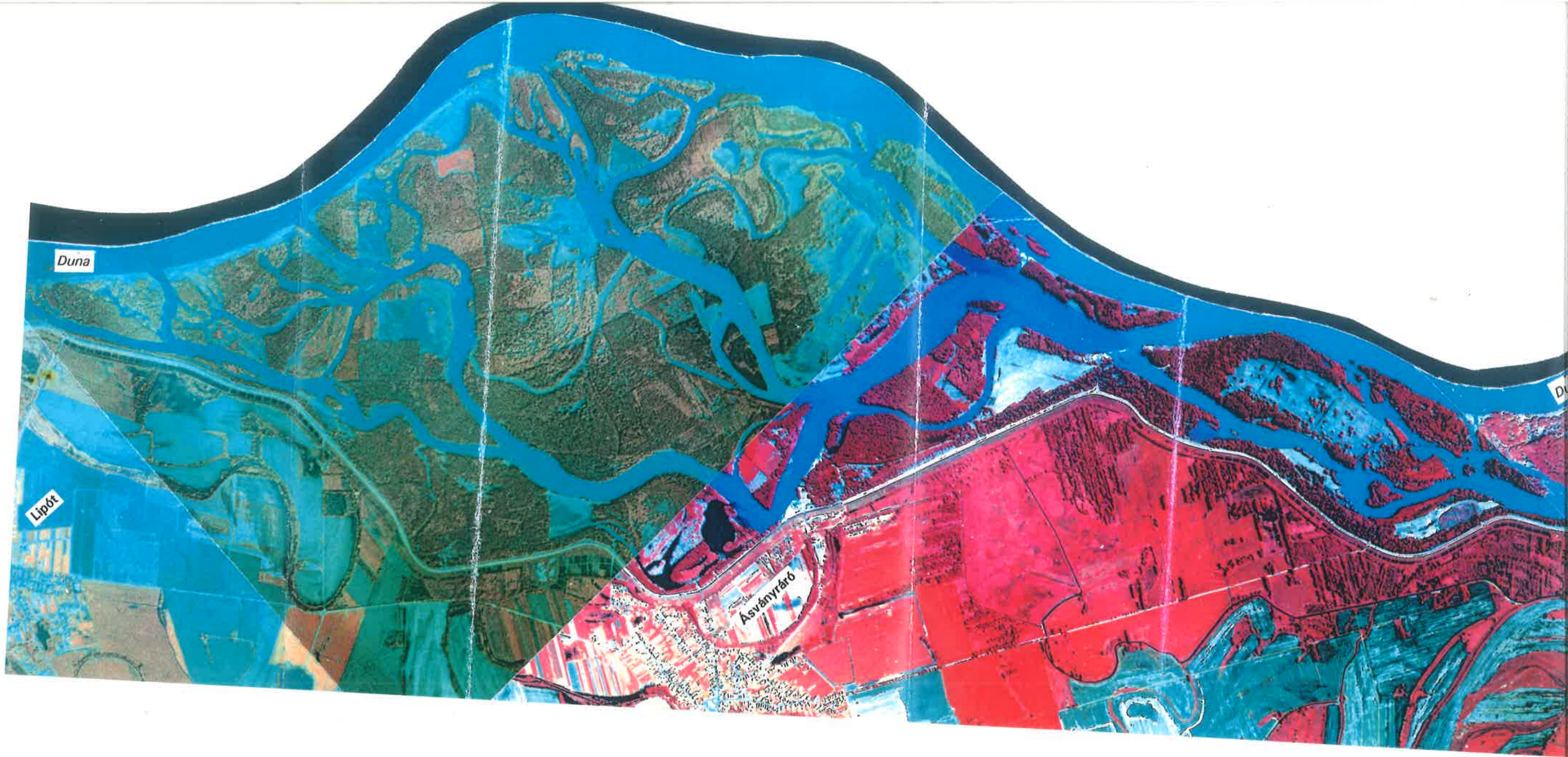
VÉDETT TERÜLETEK ÉS KÖRNYEZETÜK SZINES INFRAVÖRÖS KÉPE

LIPÓT - ÁSVÁNYRÁRÓ

Magas Duna- és talajvízjárás, 1991 augusztus

I. / e

I/d és I/e

Lipót – Ásványráró

Szigetekkel tagolt ártér az Öreg-Duna mentén. A terület a hullámtérben fekszik, árvizek alkalmával víz alá kerül. A szigetek felszíne lapos, alacsony ártéri síkság, helyenként 1-2 m kiemelkedő zátonymaradványok, ill. különböző mértékben feltöltődött belvizes, sokszor mocsaras medermaradványok tagolják. A mellékágakat a főág felől párhuzamművekkel zárták le. A terület jellemző képződménye az újholocén korú, szerves anyagban gazdag kőzetlisztes homokanyagú folyóvízi öntésiszap. A főágtól elzárt medrekben az áradások után csak lassan elszivárgó vizekből finomszemű, folyóvízi-mocsári, agyagos kőzetliszt ülepszik le 0,5-1,5 m vastagságban. E rétegek alatt vegyes szemcsenagyságú, holocén korú kavics található 10-20 m vastagságban.

Az Öreg-Duna főágmedrében a főág és az árvízvédelmi töltés között húzódó terület vízállása a mindenkori folyóvízállás függvénye, a folyóvíz táplálja a talajvizet. Az áramlás a folyó felől É-D-i irányú. Középvizek esetében a Dunától távolodva a víztükör 0-2 m mélyen van, ami táplálja a fedőréteget.

Puhafaligetek (*Salicetum albae-fragilis*), bokorfüzesek (*Salicetum triandrae-purpureae*), mocsarak (*Phragmitetea*), hínarasok (*Potametea*) természetes állományainak területe. Ez utóbbi különösen változatos, védett fajokban gazdag társulási a tündérrózsa-hínár (*Nymphaeetum albo-luteae*), a tündérfátyol-hínár (*Nymphoidetum peltatae*), süllőhínáros békaszőlőhínár (*Myriophyllo-Potamogetonetum*). Nedves rétjein további védett fajok, a hússzínű ujjaskosbor (*Dactylorhiza incarnata*), a posvány kakastaréj (*Pedicularis palustris*), a mocsári nőszirm (*Iris pseudacorus*) található még meg. A keményfaligetek felé átmenő nyáras állományok (Dani-sziget, Madarász-sziget, Kormorános-sziget) őserdő jellegű foltjaiban védett és hegyvidéki fajok sora (*Leucjum aestivum*, *Asarum europaeum*, *Paris quadrifolia*, *Scilla vindobonensis*, *Pulmonaria obscura*, *Arum orientale*, *Carex sylvatica*, *Cardamine amara*) tenyészik.

Jelenleg a terület nyugati szélén (Lipót I/d) a közepes talajvízszint a lipóti zátony-szigeten 116 mBf, azaz a felszín közelében van, illetve a mélyedéseket elborítja.

A C-változat hatására a talajvíz szintjének 2,5 m-es süllyedése várható, azaz a felszíntől 3 méterre lesz a kavicsrétegben. Ez a bokorfüzes kipusztulását, illetve átalakulását idézi elő. E helyen a keményfaliget mezofil típusú változatának kialakulása prognosztizálható.

A terület központi részén, az Ásványrárótól északra lévő nagy labirintrendszerben (I/e) "kb 7 km hosszú szigetekkel tagolt ártéren" a jelenlegi közepes talajvízszint 114 mBf, azaz a felszíntől átlagosan 1 m mélyen van. Az ágrendszerben – a terület mintegy 40%-án – ez víztükört jelent!

A C-változat hatására ezen a területen mintegy 2 m-es talajvízszint-süllyedés várható, azaz a talajvíz szintje a felszíntől 3 m mélyre kerül. Ez a hínárnövényzet és a mocsarak teljes pusztulását vonja maga után. A mentett oldalon lévő kavicsalapzat e pusztulást gyorsítja. A labirintrendszer változatos vízivilága elhal, helyette – tekintettel a nedves homok alapzatra – gyöngyvirágos-tölgyes, nyílt pusztai jellegű pusztai tölgyes kialakulása várható.

VÉDETT TERÜLETEK FÖLDTANI ADATAI

SZIGETKŐZ

I/e

Földrajzi hely:

Kb. 7 km hosszú, szigetekkel tagolt ártér az Öreg-Duna mentén Ásványrárótól ÉK-re.

Geomorfológiai leírás:

A terület az Öreg-Duna hullámterében fekszik, árvizek alkalmával víz alá kerül. A folyó alsószakaszjellegű, fonatos elágazás, mederzátonyok és szigetek kialakulása jellemzi. A szigetek felszíne lapos, alacsony ártéri síkság, helyenként 1-2 m-re kiemelkedő zátonymaradványok, ill. különböző mértékben feltöltődött belvizes, sokszor mocsaras mederмарadványok tagolják. Elterjedtek az ártéri sík, rendszerint belvizes, tavakkal is tagolt, az elöntések alkalmával lassan feltöltődő lapos mélyedései. Kisebb övzátonyokat csak a part mentén lehet megfigyelni. A mellékágakat a főág felől párhuzamművekkel zárták le.

Földtani környezet:

A terület jellemző képződménye az újholocén korú, szerves anyagban gazdag kőzetlisztes homok anyagú folyóvízi öntésiszap. A főágtól elzárt megregekben az áradás után csak lassan elszivárgó vizekből finomszemű, folyóvízi-mocsári, agyagos kőzetliszt ülepedik le 0,5 - 1,5 m vastagságban. Mindkét réteg alatt vegyes szem-nagyságú, holocén korú kavics található 10-20 m vastagságban, közvetlenül rátelepülten a több 100 m vastag pleisztocén hordalékkúp anyagára.

A talajvíz helyzete és minősége

Az öreg-Duna főágrendszerében a főág és az árvédelmi töltés között húzódó terület vízállása a mindenkori folyóvízállás függvénye, a folyóvíz táplálja a talajvizet. Az áramlás a folyó felől É-D-i irányú. A területen 115,5-113,0 mBf szintek között esik, ami középvizek esetében a Dunától tárolódva 0-2 m mélységközben kialakult víztükröt jelent, mely táplálja a fedőréteget. Vízkémiai adataink csak a gáton kívül, a mentett oldalról vannak. Összkeménység: 40-50 nkf, összoldott anyag: 1000-1200 mg/l, szulfát 300 mg/l, nitrát 10 mg/l alatti értékeknél feltehetően a parti sávban még jobb vízminőségek vannak.

A talajtakaró típusa:

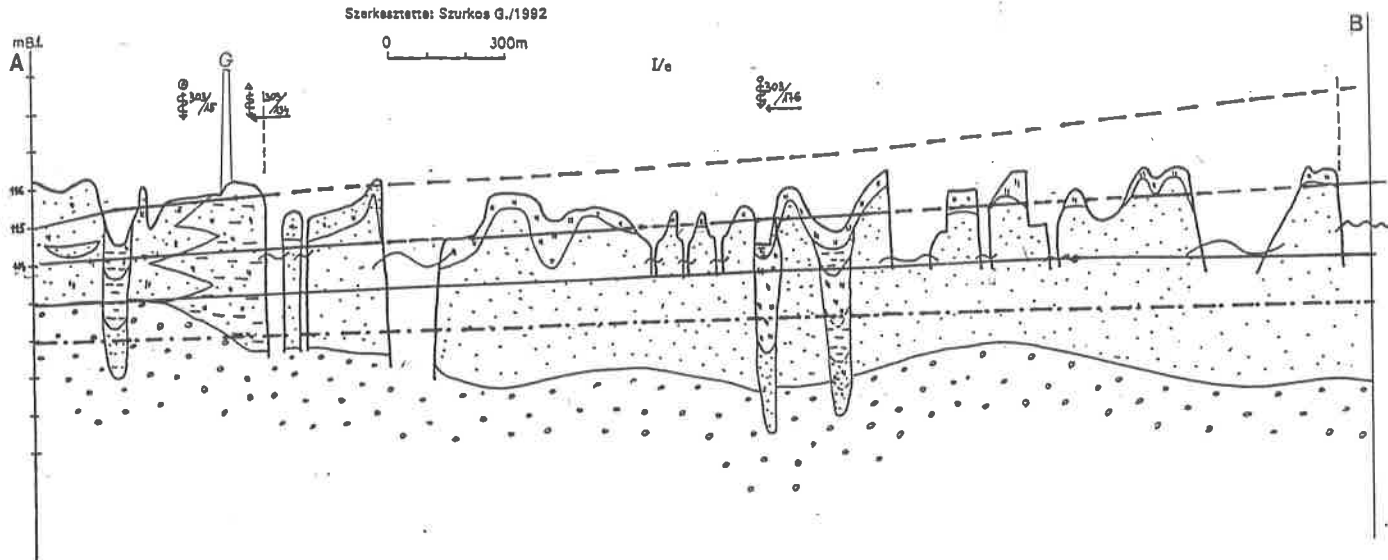
Az ásványi ágrendszerhez kapcsolódó szigetek, mederzátonyok és parti zátonyok együtteséből áll. A talajok alapkőzetét a mederzátonyokon döntő mértékben a durvatörmelékes mederkőzetek (osztályozatlan kavics, homokos kavics) és kisebb részt a szigetek platójának mélyedéseiben finomszemcsés, kőzetlisztes, finomhomokos leplek alkotják. A parti zátonyokon a talajalkotó kőzetek finomabb szemcsés (folyóvízi homokban gazdagabb, kissé osztályozottabb mederüledékekből, a szigetek felszíni egyenlőtlenégeit kitöltő áradmányokból, valamint a kiterjedt mélyfekvésű térszíneken és a viszonylag magasabb térszínek felszíni mélyedéseiben keletkezett mocsári üledékekből állnak. A talajok többsége a fiatal, nyers folyóvízi öntés. A durvatörmelékes üledékek leginkább csak a szigetek parti zónáiban nyomozható felszíni megjelenési helyei kavicsos vázta-
talajok. A mélyebb fekvésű területek és a felszíni mélyedések mocsári üledékeken képződött talajok pedig a már ásványosodottabb humuszanyagú idősebb részeken lápos réti, a kevésbé ásványosodott részeken síkláptalajoknak minősülnek. Itt gyakoriak a recens lápok is.

Építészeti vízcsoportok:

A terület felső 10 m-ét kis szilárdságú negyedidőszaki törmelékes és alárendelten plasztikus üledékek építik fel. A felszínen és a felső 2 m-es szintben néhány kisebb foltban megjelenő alacsony teherbírású, szervesanyag tartalmú agyagos, kőzetlisztes üledékek mellett jó teherbírású homokos képződmények találhatóak, a mélység növekedésével pedig uralkodóvá válnak a Duna hordalékkúpjának holocén homokos kavics, kavics üledékei. A kőzetek szilárdságát csökkentő tényezők közül számolni kell a felszínközeli talajvízzel, mivel a terület közel fekszik a Duna jelenkori átlagos vízszintjéhez, valamint a Duna áradása és nagy esőzések idején fokozott belvívveszéllyel.

A fedőréteget bemutató szelvény az A és B pontok között

Szerkesztette: Szurkos G./1992

KISMÉLYSÉGŰ FÚRÁS TÖRZSLAPJA

A fúrás jelle:

F-30 176

Szelevény száma:

3	0	3	—	3	1
---	---	---	---	---	---

Összrendező: x= 539,53

y= 387,21

z= 115,1

nB² terep

■ csóperem

A leíró neve: Tokár Ferenc

Mintázta:

A fúrás mélyítésének időpontja: Kezdés: 1988.IX.18. Befejezés: 1988.IX.18.

A fúróberendezés típusa: UAZ

A fúrómester neve: Tokár Ferenc

Kútkiképzés történt-e: igen
nem

Fúrástalp: ■

Kúttalp : ■

Szűrő: ■

Anyaga: PVC

■ között

Bolygatatlan mintavétel történt
nem történt

Talajvízszint megütött: 2,0

nyugalmi: 1,7

Észlelés időpontja: 1988.IX.18.

Észlelés időpontja: 1988.IX.18.

Vételezett minták sorszáma, vételezési mélysége és minősége, megjegyzések:

HELYSZINRAJZ:

M= 1 : 000

LÉGIPELVÉTEL SCÁLA:

A fúrás topográfiai bekötése:

Fúrás száma: P-28 302-24 134	Fúrás helye:	Fúrás ideje 1989.04.27.	Tszf.m./mBf/:	Megütött vízszint/m/	Nyugalmi vízszint/m/	Vízmintha száma: 2,7
------------------------------------	--------------	----------------------------	---------------	-------------------------	-------------------------	----------------------------

A fúrás környezete

A fúrást leírta:

Tamás Gábor

Mélység/m/	Képződmény neve	Képződmény jellemzői	CaCO ₃
0,0-0,3	<u>Finomhomokos kőzetliszt</u>	Sárgásbarna, gyengén csillámos.	
0,3-2,2	<u>Finomhomokos, agyagos kőzetliszt</u>	Barnássárga, szürke és limonitfoltos, gyengén csillámos, képlékeny.	
2,2-4,4	<u>Finomhomok</u>	Barnásszürke, közepesen csillámos, kevés biotitcsillámot tartalmaz. Alsó részén aprókavicsszórványos.	
4,4-6,0	<u>Homokos kavics</u>	Sárgásszürke, közép-durvaszemű, közepesen koptatott, sok fekete biotitcsillámot tartalmaz. A kavics átl. 1,0 cm, max. 3,0 cm-es, világos színű.	

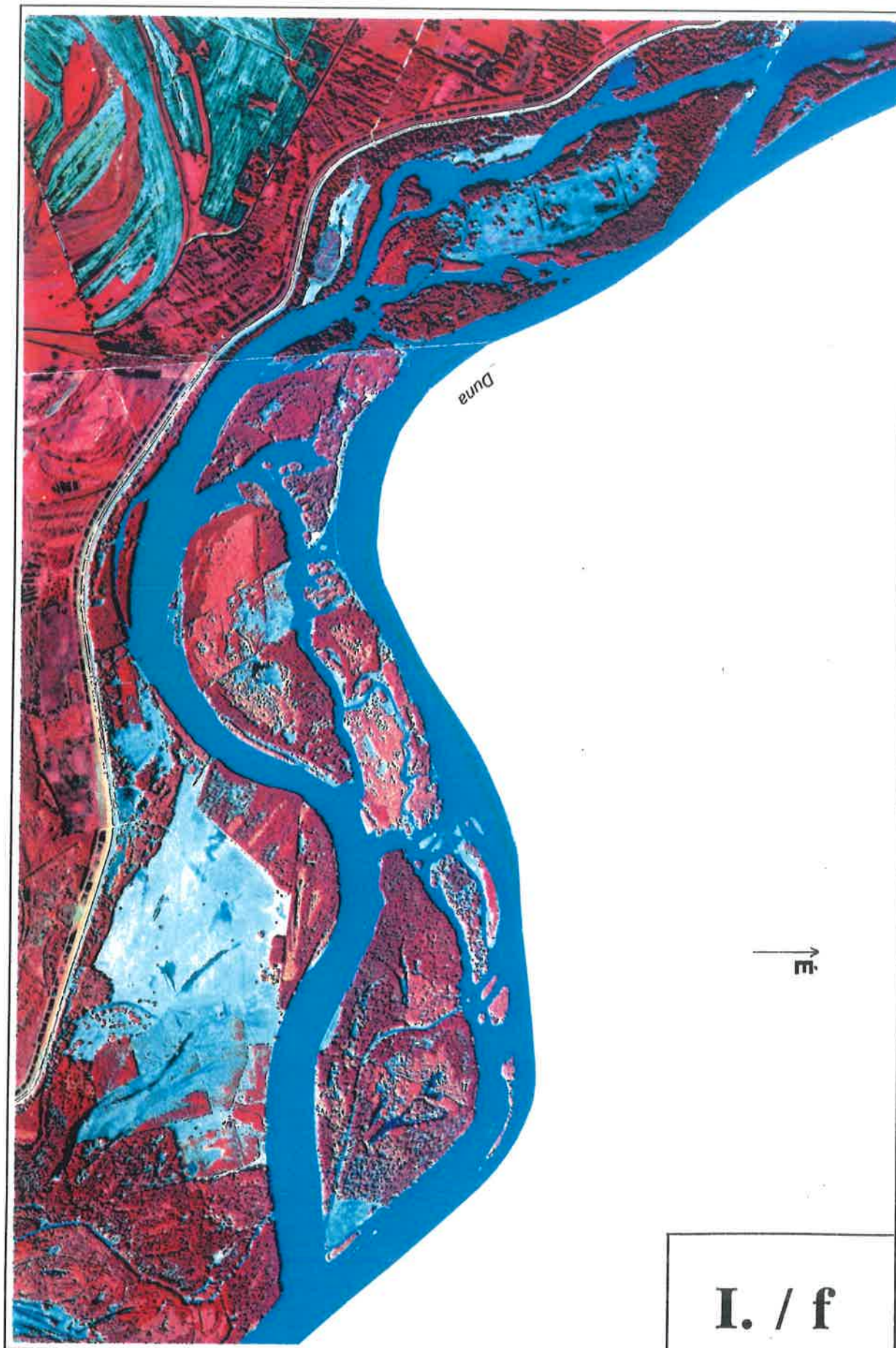
A
SZIGETKÖZ
VÉDETT TERÜLETEI

I/f

VÉDETT TERÜLETEK ÉS KÖRNYEZETÜK SZINES INFRAVÖRÖS KÉPE

BAGAMÉRI-DUNA-ÁG MENTI ÁRTÉRI ERDŐ ÉS RÉT

Magas Duna- és talajvízjárás, 1991 augusztus

I/f, I/g és I/h

Ásványráró és Vének közötti hullámtéri erdők és rétek

A terület az Öreg-Duna hullámterében fekszik, árvizek alkalmával víz alá kerül. A folyó alsószakasz jellegű, fonatos elágazás, mederzátványok és szigetek kialakulása jellemző. A felszín alacsony ártéri lapos síkság, helyenként kiemelkedő zátonymaradványok és különböző mértékben feltöltődött belvizes, sokszor mocsaras medermaradványok tagolják. A zátonyok általában mederzátványok, de a keskeny mellékágak meanderezése esetén övzátonyok is előfordulnak. A közvetlenül a főág mentén található szigeteken folyóvízi kavics található a viszonylag vékony talajtakaró alatt. A terület jellemzője egyébként a főágtól elzárt, csak a legmagasabb árvizek idején kiöblített folyóágakból kiüledett, szerves anyagokban gazdag kőzetlisztes homok, a pangóvízes fattyúágakban tőzeges, kotus iszap is előfordul. A talajvízállás a Duna vízállásának szélsőségeit mutatja. A talajvízszint középvezetek esetén 0-2 m mélységközt jelent a terepszint alatt és az táplálja a fedőréteget.

A térség az Alsó-Szigetköz ősi, zavartalan ártéri növényvilágának része. Természetes állapotú füzesek (*Salicetum albae-fragilis*), bokorfüzesek (*Salicetum triandrae-purpureae*), hordaléknövényzet és mocsárrétek (*Deschampsietum caespitosae*, *Alopecuretum pratensis*, *Agrostetum albae*, *Cirsio cani-Festucetum pratensis*) területe.

Jelenleg a talajvíz középszintje 110-112 mBf közötti mélységben van. A C-változat hatására gyakorlatilag nem süllyed, itt már érvényesül a betorkolló alvívcsatorna hatása. Tehát a mai növényzet változatlan fennmaradása várható, amennyiben a víz hidrobiológiai szempontból fontos paraméterei (O₂-tartalom, kémiai és biológiai szennyezések) nem rosszabbodnak.

VÉDETT TERÜLETEK FÖLDTANI ADATAI

SZIGETKŐZ

I/f

Földrajzi hely:

Kb. 6,5 km hosszú, szigetekkel tagolt alacsony ártér az Öreg-Duna mentén Ásványráró és a csallóközi Száp között.

Geomorfológiai leírás:

A terület az öreg-Duna hullámterében fekszik, árvizek alkalmával víz alá kerül. A folyó alsószakaszjellegű, fonatos elágazás, mederzátonyok és szigetek kialakulása jellemző. A szigetek felszíne lapos alacsony ártéri síkság, helyenként 1-2 m-re kiemelkedő zátonymaradványok ill. különböző mértékben feltöltődött belvizes, sokszor mocsaras mederamaradványok tagolják. Az Árva-sziget két kisebb szigetből forrt össze, az elválasztó szélesebb folyóág feltöltődött, ma vize-nyős, mocsaras, nádassal borított lapos mélyedés. Övzátony képződés az Alsó-sziget D-i oldalán fordul elő. A mellékágakat a főág felől párhuzamművekkel zárták le.

Földtani környezet:

A meanderező mozgást végző folyam a délies kanyarban felgyorsul, így a közvetlenül a főág mentén található szigeteken a holocén folyóvizi kavics található az egyébként is vékony (max. 60 cm-es) talajtakaró alatt. A holocén kavics vastagsága 10 - 15 m, alatta kőzettanilag hasonló, több száz méter vastag pleisztocén hordalékkúp található.

A talajvíz helyzete és minősége

Az öreg-Duna főágrendszerének nagyjából 1 km széles, a főágot követő hullámteren belüli sáv teljes mértékben a folyó hatásterülete, a folyó vízállásának szélsőségeit mutató talajvízjárással. A folyóvíz táplálja a talajvizet. A területsávon 113-112 mBf szintek között esik a talajvízszint középvezek esetén, ami 0-2 m mélységek között jelent a terepszint alatt és ez táplálja a fedőréteget. Vízkémiai adataink csak a gáton kívülről, a mentett oldalról vannak. Keménység: 25 nkf (max. 45 nkf), összoldott anyag: 600-800 mg/l (max. 1200), szulfát: 50-70 (max. 350)mg/l, nitrát: 0 mg/l, azonban a folyó vízminőséggel változnak.

A talajtakaró típusa

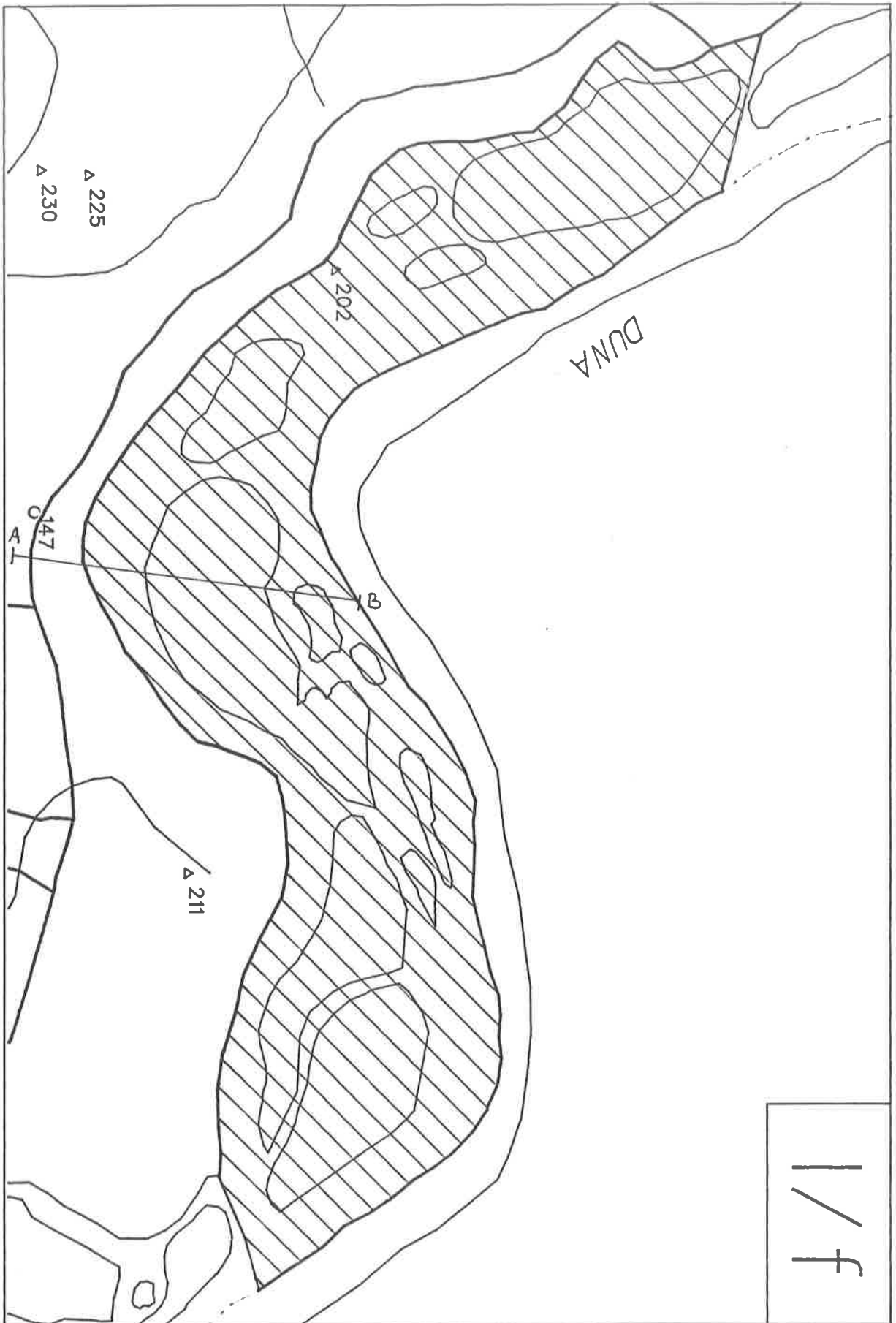
Az I/e terület DK-i folytatása. A talajok alapkőzetét a mederzátványokon döntő mértékben a durvatörmelékös mederközetek (osztályozatlan kavics, homokos kavics) és kisebb részt a szigetek platójának mélyedéseiben finomszemcsés kőzetlisztes, finomhomokos leplek alkotják. A parti zátonyokon a talajalkotó kőzetek finomabb szemcsés (folyóvízi homokban gazdagabb, kissé osztályozottabb mederüledékekből, a szigetek felszíni egyenlőtlenségeit kitöltő áradmányokból, ill. a kiterjedt mélyfekvésű térszíneken és a viszonylag magasabb térszínek felszíni mélyedéseiben keletkezett mocsári üledékekből állnak. A talajok többsége a fiatal nyers folyóvízi öntés. A durvatörmelékös üledékek leginkább csak a szigetek parti zónáiban nyomozható felszíni megjelenési helyei kavicsos váztalajok. A mélyebb fekvésű területek és a felszíni mélyedések mocsári üledékein képződött talajok pedig a már ásványosodottabb humuszanyagú idősebb részeken lápos réti, a kevésbé ásványosodott részeken síkláptalajoknak minősülnek. Itt is gyakoriak a recens lápok is.

Építészeti vizsgálatok

A terület felső 10 m-ét kis szilárdságú negyedidőszaki törmelékös és plasztikus üledékek építik fel. A felszínen és a felső 2 m-es szintben még alacsony, közepes teherbírású kőzetlisztes, agyagos képződmények találhatóak, a mélység növekedésével azonban a Duna hordalékkúpjának holocén, kevésbé tömör, de jó teherbírású homok, kavics képződményei válnak uralkodóvá. A kőzetek szilárdságát csökkentő tényezők közül számolni kell felszínközeli talajvízzel, mivel a terület közel fekszik a Duna jelenkori átlagos vízszintjéhez, valamint a Duna áradása és nagy esőzések idején fokozott belvívveszéllyel.

HELYSZÍNRAJZ

MAGYAR ÁLLAMI FÖLDTANI INTÉZET / KISALFÖLD PROJEKT / 1992.

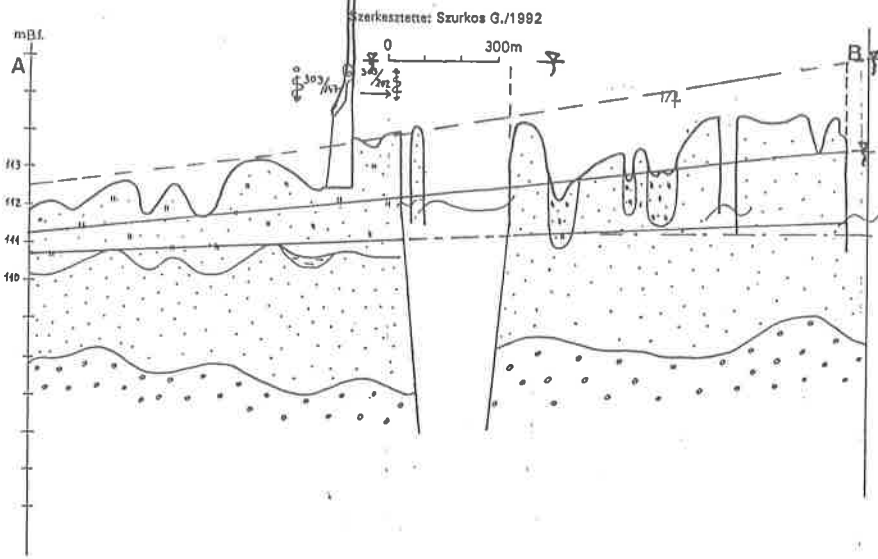

1 / f

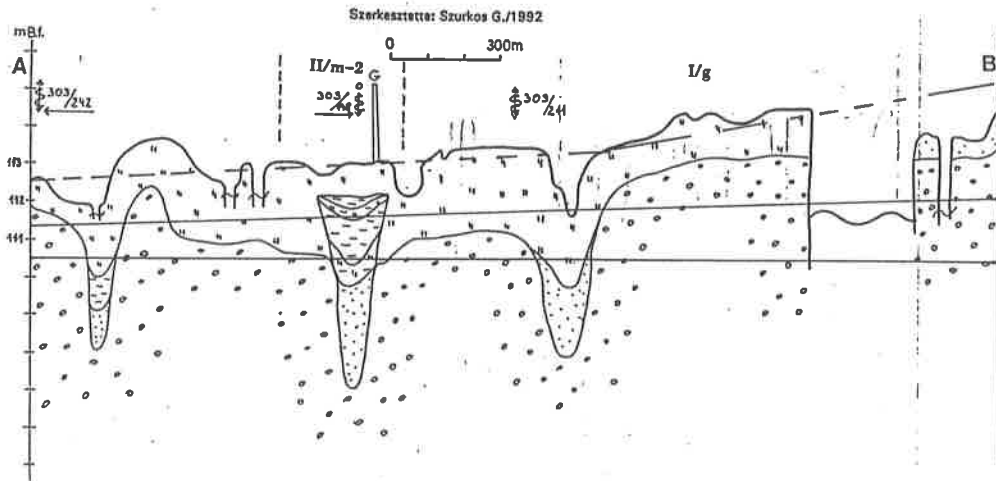
M - 1 : 25 000

A fedőréteget bemutató szelvény az A és B pontok között

A fedőréteget bemutató szelvény az A és B pontok között

KISMÉLYSÉGŰ FŰRÁS TÖRZSLAPJA

A fúrás jele:

Szelvény száma:

F-31 202

3	0	3	—	3	1
---	---	---	---	---	---

Összrendező: x= 537,48

y= 388,43

z= 114,6

nBf terep

• csóperem

A leíró neve: Tokár Ferenc

Mintázta:

A fúrás mélyítésének időpontja:

Kezdés: 1988.IX.18.

Befejezés: 1988.IX.18.

A fúróberendezés típusa: UAZ

A fúrómester neve: Tokár Ferenc

Kútkiképzés történt-e: igen
nem

Fúrástalp: ■
Kúttalp : ■

Szűrő: ■ között
Anyaga: PVC ■

Bolygatatlan mintavétel történt
nem történt

Talajvizszint megütött: 1,6
nyugalmi: 1,4

Észlelés időpontja: 1988.IX.18.

Észlelés időpontja: 1988.IX.18.

Vételezett minták sorszám, vételezési mélysége és minősége, megjegyzések:

HELYSZINRAJZ:

LÉGIFELVÉTEL SZÁMA:

M= 1 : 000

A fúrás topográfiai bekötése:

Fúrás száma: F-31 202 303-31	Fúrás helye:	Fúrás ideje: 1988.IX.18.	Tszf.m./mBf/:	Megütött vizszint/m/. 1,6	Nyugalmi vizszint/m/. 1,4	Víz minta száma:
------------------------------------	--------------	-----------------------------	---------------	---------------------------------	---------------------------------	---------------------

A fúrás környezete

A fúrást leírta:

Tokár Ferenc

Mélység/m/	Képződmény neve	Képződmény jellemzői	CaCO ₃
0,0-0,6	<u>Kavics</u>	Homokos, földes, valószínűleg feltöltés.	
0,6-1,6	<u>Kőzetliszt</u>	Fekete, erősen agyagos eltemetett talaj.	
1,6-2,6	<u>Kavics</u>	Aprószemű, osztályozott, homokmentes kavics.	

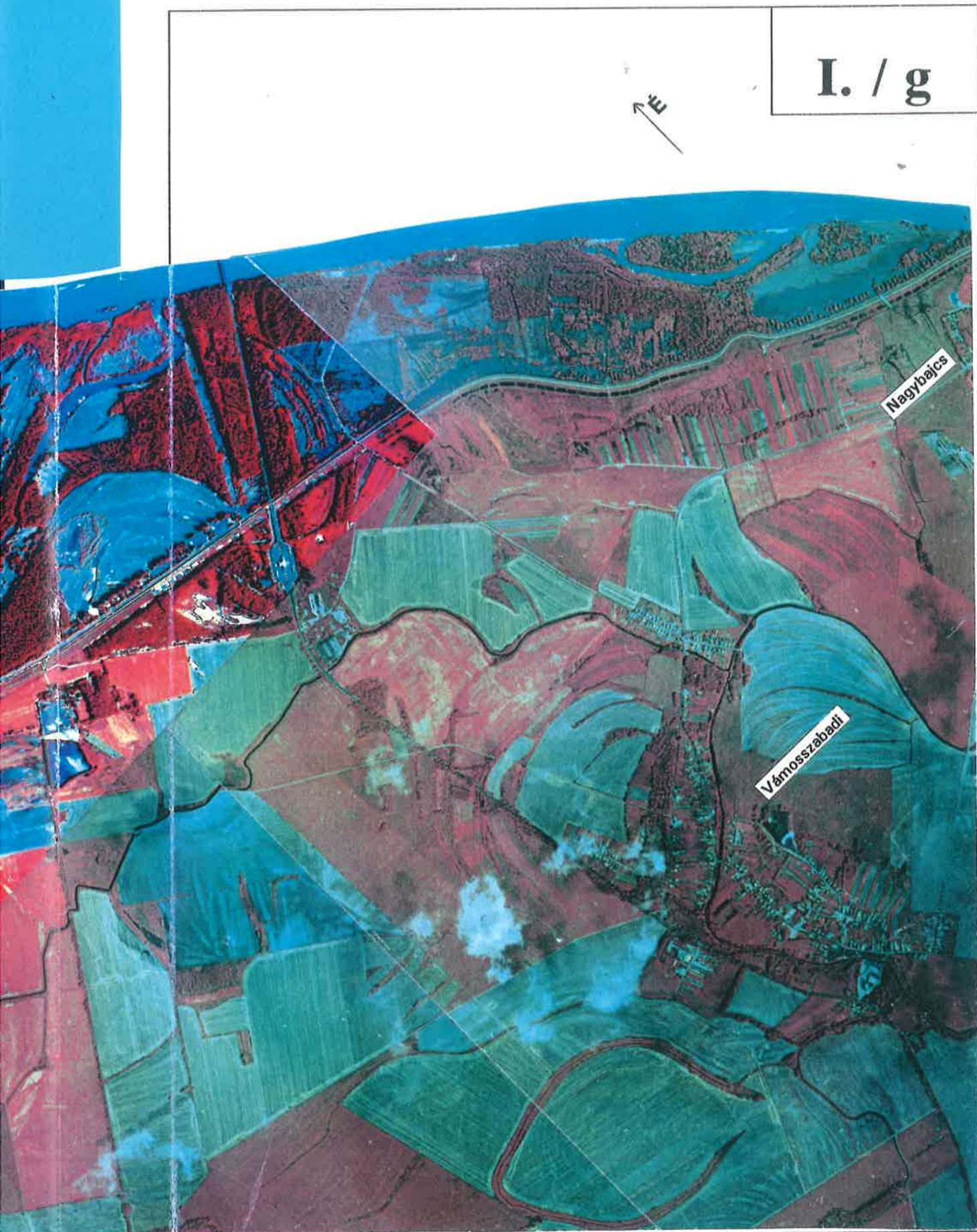
A
SZIGETKÖZ
VÉDETT TERÜLETEI

I/g

VÉDETT TERÜLETEK ÉS KÖRNYEZETÜK SZINES INFRAVÖRÖS KÉPE

ÁSVÁNYRÁRÓ - NAGYBAJCS KÖZÖTTI DUNA MENTI ÁRTÉRI ERDŐK

Magas Duna- és talajvízjárás, 1991 augusztus

Duna

Asványrét

Szóvái-csat.

Duna

Lipót

I/f, I/g és I/h

Ásványráró és Vének közötti hullámtéri erdők és rétek

A terület az Öreg-Duna hullámterében fekszik, árvizek alkalmával víz alá kerül. A folyó alsószakasz jellegű, fonatos elágazás, mederzátonyok és szigetek kialakulása jellemző. A felszín alacsony ártéri lapos síkság, helyenként kiemelkedő zátonymaradványok és különböző mértékben feltöltődött belvizes, sokszor mocsaras mederмарadványok tagolják. A zátonyok általában mederzátonyok, de a keskeny mellékágak meanderezése esetén övzátonyok is előfordulnak. A közvetlenül a főág mentén található szigeteken folyóvízi kavics található a viszonylag vékony talajtakaró alatt. A terület jellemzője egyébként a főágtól elzárt, csak a legmagasabb árvizek idején kiöblített folyóágakból kiülepedett, szerves anyagokban gazdag kőzetlisztes homok, a pangóvízes fattyúágakban tőzeges, kotus iszap is előfordul. A talajvízállás a Duna vízállásának szélsőségeit mutatja. A talajvízszint középvizek esetén 0-2 m mélységek között jelent a terepszint alatt és az táplálja a fedőréteget.

A térség az Alsó-Szigetköz ősi, zavartalan ártéri növényvilágának része. Természetes állapotú füzesek (*Salicetum albae-fragilis*), bokorfüzesek (*Salicetum triandrae-purpureae*), hordaléknövényzet és mocsárrétek (*Deschampsietum caespitosae*, *Alopecuretum pratensis*, *Agrostetum albae*, *Cirsio cani-Festucetum pratensis*) területe.

Jelenleg a talajvíz középszintje 110-112 mBf közötti mélységben van. A C-változat hatására gyakorlatilag nem süllyed, itt már érvényesül a betorkolló alvívcsatorna hatása. Tehát a mai növényzet változatlan fennmaradása várható, amennyiben a víz hidrobiológiai szempontból fontos paraméterei (O₂-tartalom, kémiai és biológiai szennyezések) nem rosszabbodnak.

VÉDETT TERÜLETEK FÖLDTANI ADATAI

SZIGETKÖZ

I/g

Földrajzi hely:

Kb. 6,5 km hosszú ártér az Öreg-Duna mentén, hozzákapcsolva még az Ásványráró környéki magas árteret. A teljes terület DK-i határa a medvei hídon túlnyulva Nagybajcsig tart.

Geomorfológiai leírás:

A terület az árvízvédelmi töltés és az öreg- ill. Bagaméri-Duna közt kialakult folyóágakkal szabdaltszátony- és szigetrendszerre, továbbá a gát és az Árvai-folyás közti partmenti keskeny sávra terjed ki. A felszín alacsony ártéri lapos síkság, melyet élővízzel rendelkező, vagy különböző mértékben feltöltődött rendszerint mocsaras medrek és zátonymaradványok tagolnak. A zátonyok általában mederzátonyok, de a keskeny mellékágak meanderezése esetén övzátonyok is előfordulnak.

Földtani környezet:

A terület jellemző képződménye a főágtól elzárt, csak a legmagasabb árvizek idején kiöblített folyóágakból kiülededett, szerves anyagban gazdag kőzetlisztes homok, a pangóvízes fattyúágakban tőzeges, kotus iszap is előfordul. A terület központi részén található szigetekről a rendszeres áradások a finomabb üledékeket elmosás, így itt a talajtakaró alatt közvetlenül a holocén kavics található, mely egyébként a teljes területen az ártéri képződmények közvetlen fekvését alkotja, földtanilag szoros kapcsolattal a mélyebb zónák pleisztocén hordalékkúpjával.

A talajvíz helyzete és minősége

A 12 km hosszú, 1-2 km széles főágrendszer a Duna hatáskörzete, talajvíz-állását szabályozza annak szélsőségeivel. A folyóvíz táplálja a talajvizet, csak szélsőséges kis vizeknél csapolja meg azt. Ezen a hosszú szakaszon 113-110 mBf szintek között esik a víztükör és a relatív vízszint közép-vízállása 0-2 m között van terep alatt. A talajvíz alulról táplálja a fedőréteget. Hullámtérben a legnagyobb vízállások a terület teljes előntését jelentik. vízminőségre jellemző adatok: keménység 25-30 (max.45)nkf, összdoldott anyag 600-900 (max.1200)mg/l, szulfát 50-140 (max. 350)mg/l, nitrát 0 mg/l a terület szomszédságából már a mentett oldalról származnak,

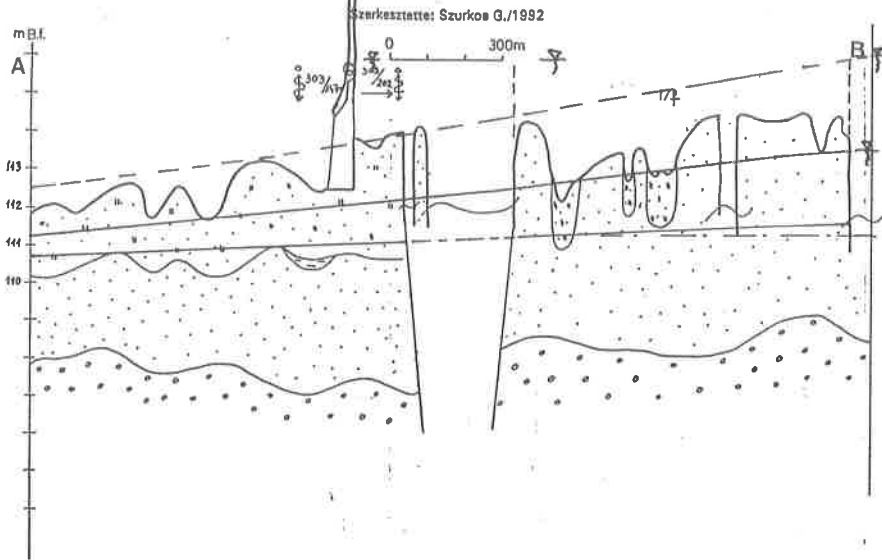
A talajtakaró típusa: magán a területen jobb értékek feltételezhetők.

Az I/f terület DK-i folytatása. A talajok alapkőzetét a mederzátonyokon döntő mértékben a durvatörmelékes mederközetek (osztályozatlan kavics, homokos kavics) és a szigetek platójának mélyedéseiben finomszemcsés, kőzetlisztes, finomhomokos leplek alkotják. A parti zátonyokon a talajalkotó kőzetek finomabb szemcsés (folyóvízi homokban gazdagabb, kissé osztályozottabb mederüledékekből; a szigetek felszíni egyenlőtlenségeit kitöltő áradmányokból; valamint a kiterjedt mélyfekvésű térszíneken és a viszonylag magasabb térszínek felszíni mélyedéseiben keletkezett mocsári üledékekből állnak. A talajok többsége a fiatal nyers folyóvízi öntés. A durvatörmelékes üledékek leginkább csak a szigetek parti zónáiban nyomozható felszíni megjelenési helyei kavicsos vázталajok. A mélyebb fekvésű területek és a felszíni mélyedések mocsári üledékein képződött talajok pedig a már ásványosodottabb humuszanyagú idősebb részeken lápos réti, a kevésbé ásványosodott részeken síkláptalajok vannak. Itt is gyakoriak a recens lápok is.

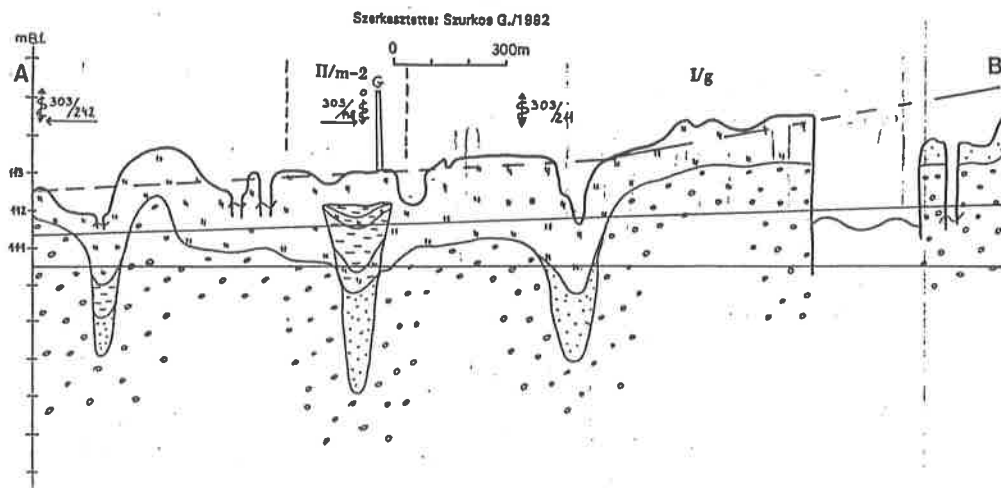
Építéstudományi viszonyok

A terület felső 10 m-ét kis szilárdságú negyedidőszaki törmelékes plasztikus üledékek építik fel. A felszínen és a felső 2 m-es szintben még egymás mellett fordulnak elő igen alacsony teherbírású, szerves anyagban gazdag mocsári, alacsony- és közepes teherbírású kőzetlisztes, agyagos és jó teherbírású homokos képződmények, a mélység növekedésével azonban a Duna hordalékkúpjának holocén, kevésbé tömör, de jó teherbírású homok, kavics képződmények válnak uralkodóvá. A kőzetek szilárdságát csökkentő tényezők közül számolni kell felszínközeli talajvízzel, mivel a terület közel fekszik a Duna jelenkori átlagos vízszintjéhez, valamint a Duna áradása és nagy esőzések idején fokozott belvívveszéllyel.

A fedőréteget bemutató szelvény az A és B pontok között

A fedőréteget bemutató szelvény az A és B pontok között

100-e

Fúrás jelle: 149

3 0 3 - 3 12

összrendező: x= 534,32

y= 394,65

z= 111,8

A leíró neve: Kubányi József

Mintázta: Kubányi József

A fúrás mélyítésének időpontja:

Kezdés: 1982.X.22. Befejezés: 1982.X.22.

A fúróberendezés típusa: UAZ

A fúrómester neve: Tokár Ferenc

Kútkiképzés történt-e: igen / nem

Bolygatatlan mintavétel történt / nem történt

Talajvízszint megütött: 2,0 m Észlelés időpontja: 8,30 h
nyugalmi: 3 Észlelés időpontja:

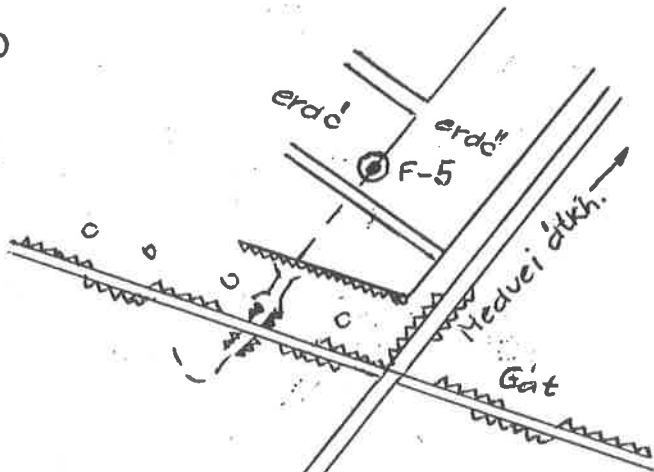
Vételezett minták sorszám, vételezési mélysége és minősége:

5/1-14 MINTAK FLAMA, FELE
Külső rész 250. Capon
Minták mélysége & mélyítési helye

HELYSZINRAJZ:

LÉGIFELVÉTEL SZÁMA: 10 112

M= 1 : 10 000

GYÖRZÁMOLY

NY-ra, az erdő... a gattal 200 m-ré.

400

Fúrás száma:	Fúrás helye:	Fúrás ideje:	Tszf.m./m Bf/:	Megütött vízszint/m/	Nyugalmi vízszint/m/	Vízmintha száma:
F-5	303-32	1982.X.22.		2,0 m		
A fúrás környezete:					A fúrást leírta: Kubányi József	
Mélység/m/	Képződmény neve	Képződmény jellemzői			CaCO ₃	
0,0-0,2	<u>Közellent</u>	Humuszos kőzetliszt, barnásszürke, aprókavicsos, gyengén csillámos/2/.			X	
0,2-0,8		Kőzetliszt, barnásszürke, erősen limonitfoltos, mollusca-héjtöredékes, gyengén gravellitós, csillámos/2/.				
0,8-1,3		Kőzetlisztes finomhomok, világos barnásszürke, limonitfoltos, szervesanyagtartalmu, közepesen csillámos.				
1,3-4,6		Homok, barnásszürke, középszemű, erősen csillámos/4/.				
4,6-7,6		Homok, hasonló az előzőhöz, de szürke színű, és erősen szervesanyagtartalmu.				
7,6-10,1		Kavicsos homok, szürke, durvaszemű, erősen csillámos /4/, gravellitós-aprókavicsos, a kavicsok anyaga kvarc.				

Összrendező: x= 533,56

y= 396,49

z= 111,7

A leíró neve: Kubányi József

Mintázta: Kubányi József

A fúrás mélyítésének időpontja: Kezdés:1982.X.22. Befejezés: 1982.X.22.

A fúróberendezés típusa: UAZ

A fúrómester neve: Tokár Ferenc

Kútkiképzés történt-e: igen
nemBolygatatlan mintavétel történt
nem történtTalajvízszint megütött: 2,5 m
nyugalmi: 1,7 m

Észlelés időpontja:

Észlelés időpontja:

Vételezett minták sorszám, vételezési mélysége és minősége:

10/1-14

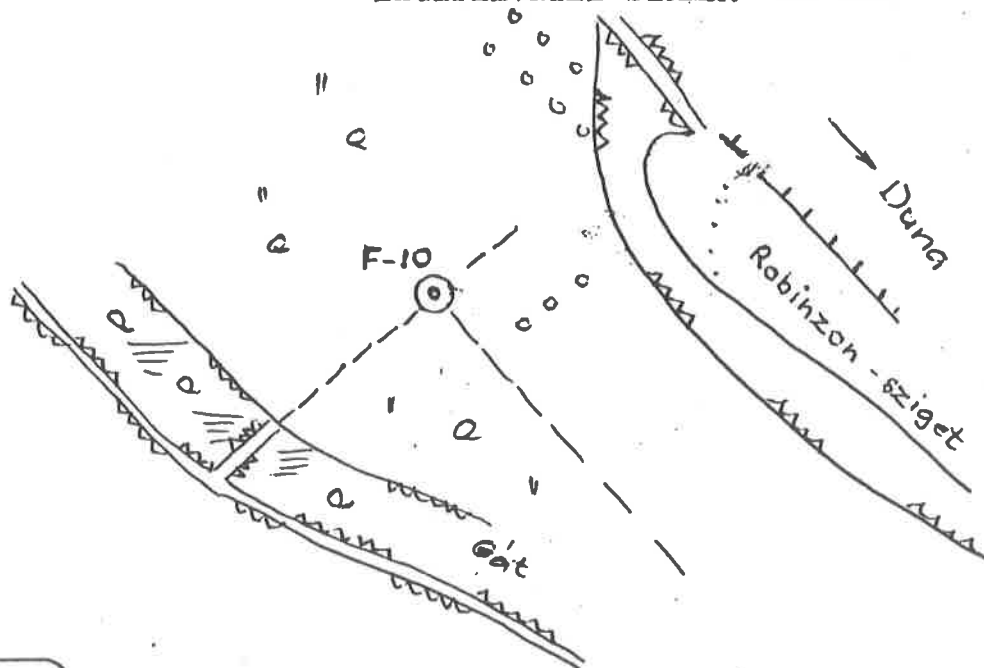
Vizminta:

10- 303-32

HELYSZINRAJZ:

M= 1 : 10 000

LÉGIFELVÉTEL SZÁMA: 10 112

NAGYBAJCS

A fúrás topográfiai bekötése: A Robinson-szigettől NY-ra, két földut keresz-
teződésében, a gáttól ÉK-i irányban.

Fúrás száma: F-10	Fúrás helye: 303- 32	Fúrás ideje: 1982.X.22.	Tszf.m./m Bf/:	Megütött vizzint/m/ 2,5 m	Nyugalmi vizzint/m/ 1,7 m	Vízmintha száma:
----------------------	-------------------------	----------------------------	----------------	---------------------------------	---------------------------------	---------------------

A fúrás környezete:

A fúrást leírta:
Kubányi József

Mélység/m/	Képződmény neve	Képződmény jellemzői	CaCO ₃
0,0-0,4		Kavicsos homok, barnásszürke, finomszemű, gyengén csillámos.	
0,4-1,2		Kőzetliszt, szürke, erősen limonitfoltos, közepesen csillámos.	
1,2-2,5		Kőzetlisztes agyag, világos sárgásszürke, limonitfoltos, kissé meszes, gyengén csillámos/2/, gyéren mollusca-héjtöredéket tartalmaz.	
2,5-3,6		Homok, szürkéssárga, finomszemű, közepesen csillámos.	
3,6-4,3		Homok, olyan mint az előző réteg anyaga csak szürke színű.	
4,3-10,1		Kavicsos homok, sárgásszürke, különböző szemnagyságu, osztályozatlan, a kavicsok anyaga kvarc, maximális átmérőjük 3 cm csillámtartalom 2 .	

A
SZIGETKÖZ
VÉDETT TERÜLETEI

I/h

VÉDETT TERÜLETEK ÉS KÖRNYEZETÜK SZINES INFRAVÖRÖS KÉPE

VÉNEK - DUNA-SZIGET

Magas Duna- és talajvízjárás, 1991 augusztus

I. / h

I/f, I/g és I/h

Ásványráró és Vének közötti hullámtéri erdők és rétek

A terület az Öreg-Duna hullámterében fekszik, árvizek alkalmával víz alá kerül. A folyó alsószakasz jellegű, fonatos elágazás, mederzátonyok és szigetek kialakulása jellemző. A felszín alacsony ártéri lapos síkság, helyenként kiemelkedő zátonymaradványok és különböző mértékben feltöltődött belvizes, sokszor mocsaras medermaradványok tagolják. A zátonyok általában mederzátonyok, de a keskeny mellékágak meanderezése esetén övzátonyok is előfordulnak. A közvetlenül a főág mentén található szigeteken folyóvízi kavics található a viszonylag vékony talajtakaró alatt. A terület jellemzője egyébként a főágtól elzárt, csak a legmagasabb árvizek idején kiöblített folyóágakból kiüledett, szerves anyagokban gazdag kőzetlisztes homok, a pangóvízes fattyúágakban tőzeges, kotus iszap is előfordul. A talajvízállás a Duna vízállásának szélsőségeit mutatja. A talajvízszint középvezek esetén 0-2 m mélységek között jelent a terepszint alatt és az táplálja a fedőréteget.

A térség az Alsó-Szigetköz ősi, zavartalan ártéri növényvilágának része. Természetes állapotú füzesek (*Salicetum albae-fragilis*), bokorfüzesek (*Salicetum triandrae-purpureae*), hordaléknövényzet és mocsárrétek (*Deschampsietum caespitosae*, *Alopecuretum pratensis*, *Agrostetum albae*, *Cirsio cani-Festucetum pratensis*) területe.

Jelenleg a talajvíz középszintje 110-112 mBf közötti mélységben van. A C-változat határára gyakorlatilag nem süllyed, itt már érvényesül a betorkolló alvívcsatorna hatása. Tehát a mai növényzet változatlan fennmaradása várható, amennyiben a víz hidrobiológiai szempontból fontos paraméterei (O₂-tartalom, kémiai és biológiai szennyezések) nem rosszabbodnak.

VÉDETT TERÜLETEK FÖLDTANI ADATAI

SZIGETKÖZ

I/h

Földrajzi hely

Kb. 1400 m hosszú sziget az Öreg-Duna medrében Vénektől ÉK-re, a Mosoni-Duna torkolatánál.

Geomorfológiai leírás

Az öreg-Duna főágában kialakult sziget. Kialakulása a folyóban lerakódott, hosszan elnyúló mederzátonyból történt. Felszíne az alacsony ártérhez tartozik. A sziget két végét zárógáttal elrekesztették, ennek következtében a parti ágban lassú leülepedés kezdődött.

Földtani környezet

A terület földrajzilag és földtanilag is a Szigetköz DK-i végén található. Itt az Öreg-Duna néhány m vastag friss hordaléka (jellemzően aprókavics) alatt a pleisztocén hordalékkúp vastagsága már elenyésző (néhány m csupán) s ez alatt a Győr-Komárom közötti teraszvidék aljzatát alkotó felsőpannóniai durva homok és homokos aleurit található, vastagabb - vékonyabb agyagos aleurit betelepülésekkel, nyugodt rétegzéssel.

A talajvíz helyzete és minősége

A szigeten a felszínalatti víz az egyben a dunavíz is, teljes mértékben a folyóvíz állásától és minőségétől függ.

Tájékoztató dunavíz minőségek: összoldott anyag 300-400 mg/l, szulfát 50 mg/l, nitrát 10 mg/l.

A talajtakaró típusa

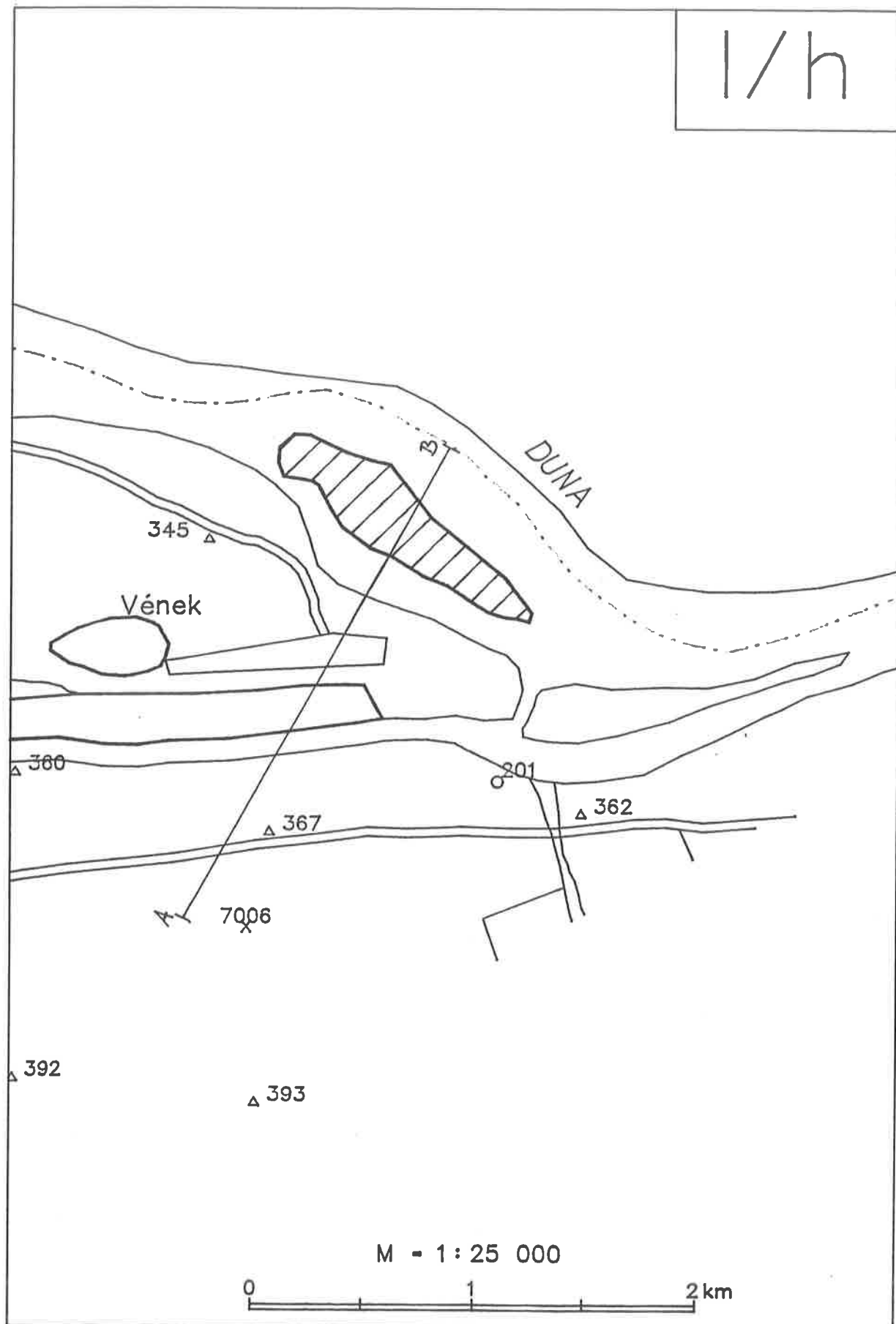
A terület az öreg-Duna fő ága által épített mederzátony. Talajai alapközetét ennek megfelelően a durvatörmelékes mederközetek (osztályozatlan kavics, homokos kavics) és a sziget platójának mélyedéseiben finomszemcsés, kőzetlisztes, finomhomokos leplek alkotják. A területen található talajok többsége nyers folyóvízi öntés. A durvatörmelékes üledékek elsősorban a parti övekben jelentkező felszíni megjelenési helyei kavicsos váztalajok.

Építészöldöntani viszonyok

A terület felső 10 m-ét kis szilárdságú negyedidőszaki törmelékes üledékek építik fel. Már a felszínen és a felső 2 m-es szintben is jó teherbírású homokos képződmények találhatóak, a mélység növekedésével pedig uralkodóvá válnak a Duna hordalékkúpjának holocén homokos kavics, kavics üledékei. A kőzetek szilárdságát csökkentő tényezők közül számolni kell felszínközeli talajvízzel, mivel a terület közel fekszik a Duna jelenkori átlagos vízszintjéhez, valamint a Duna áradása és nagy esőzések idején fokozott belvízveszéllyel.

HELYSZÍNRAJZ

I/h

KISMÉLYSÉGŰ FŰRÁS TÖRZSLAPJA

A fúrás jele:

P-4 345

Szelevény száma:

3	0	3	—	3	3
---	---	---	---	---	---

Összrendező: x= 529,770

y= 389,375

z=112,0

nBf terep

▪ **csőperem**

A leiró neve: Don György

Mintázta:

A fúrás mélyítésének időpontja: Kezdés:1989.III.31. Befejezés:1989.III.31.

A fúróberendezés típusa: UAZ

A fúrómester neve: Tokár Ferenc

Kútkiképzés történt-e: igen
nem

Fúrástalp: ■
Kúttalp : ■

Szűrő: ■ **között**
Anyaga:PVC ■

Bolygatatlan mintavétel történt
nem történt

Talajvizszint megütött:
nyugalmi: 4,0

Észlelés időpontja:
Észlelés időpontja:1989.III.31.

Vételezett minták sorszáma, vételezési mélysége és minősége, megjegyzések:

FELYSZINRAJZ:

LÉGIPÉLVÉTEL SZÁMA:

M= 1 : 000

A fúrás topográfiai bekötése:

Fúrás száma: P-4 303-33	Fúrás helye:	Fúrás ideje: 1989.03.31.	Tszf.m./mBf/:	Megutott vízszint/m/	Nyugalmi vízszint/m/	Vízmintha száma.
					4,0	

A fúrás környezete

A fúrást leírta:

Dor György

Mélység/m/	Képződmény neve	Képződmény jellemzői	CaCO ₃
0,0-0,6	<u>Talaj</u>	Szürkésbarna, közepesen kötött, agyagos-kőzetlisztes talaj.	
0,6-1,3	<u>Kőzetliszt</u>	Világosszürke, limonitsávós, gyengén csillámos kőzetliszt.	
1,3-4,6	<u>Finomhomokos kőzetliszt - homok</u>	Kékesszürke, az előzőnél erősebben csillámos, egyveretű, az előzőnél nagyobb szemcseméretű, finomhomokos kőzetliszt, lefelé szemcsemérete nő, középszemű homok, sok színes elegyrésszel.	
4,6-6,0	<u>Homokos kavics</u>	Kékesszürke durvahomok, jól koptatott apró és középszemű kavics.	

A
SZIGETKÖZ
VÉDETT TERÜLETEI

II/a

VÉDETT TERÜLETEK ÉS KÖRNYEZETÜK SZINES INFRAVÖRÖS KÉPE

DUNAKILITI - JÁNOSI-ERDŐ

Magas Duna- és talajvízjárás, 1991 augusztus

II/a és II/b

Dunakiliti: Jánosi-erdő és Bozi-híd környéke

Mindkét terület a Zátonyi-Duna egy-egy kanyarulatában található övzátony ill. az alacsony ártér lapos, vizenyős felszine, kisebb mederzátony képződéssel. A Zátonyi-Duna menti keskeny sáv az alacsony ártérhez, a néhány m-es kiemelkedések magas ártérhez tartoznak. A terület képződménye az 1-1,5 m vastag, szerves anyagban gazdag kőzetlisztes homok, öntésiszap. A rendszeresen víz alá kerülő területen a fedőképződmények alatt az itt 15-20 m vastagságot is elérő holocén kavicsotestet találjuk, amely földtanilag kapcsolatban van az alatta települő, főleg durva kavicsból álló, több 10 m vastag pleisztocén hordalékkúppal. A talajvízszint a környezetben 4-5 m mélységben van. A védett területeken ugyanez a felszínközeli Zátonyi-Duna függvényében alakul. Közepes vizeknél is táplálja a fedőréteget. Árvizek esetén a terület egy része belvizes.

A Zátonyi-Duna által felfűzött erdős, mocsaras, rétes terület. Jellemzők a mentett ártér viszonylag kevésbé zavart (vadültartás!!) füzesei (*Salicetum albae-fragilis*), keményfaligetei, (kőris-szil-liget, *Fraxino-pannonicae Ulmetum*), gyöngyvirágos-tölgyes (*Convallario-Quercetum*), a Duna-ág mentén nádasok (*Scirpo-Phragmitetum*), mocsárrétek (*Deschampsietum*, *Alopecuretum*, *Agrostetum*), magassásosok (*Magnocaricion*) és láperdők fragmentumai (*Calamagrosti-Salicetum cinereae*, *Dryopteridi-Alnetum*), a Bozi-hídnál iszapnövényzet (*Nannocyperion*) és láprét (*Succiso-Molinietum*) is. Értékes hegyvidéki növényfajok: szálkás pajzsika (*Dryopteris carthusiana*), fehér sás (*Carex alba*), csalánlevelű harangvirág (*Campanula trachelium*), medvehagyma (*Allium ursinum*) és sajmeleggy (*Cerasus mahaleb*). Boreális karakterű elem itt a rostostövű sás (*Carex appropinquata*). Védett fajok: a békakonty (*Listera ovata*), a kétlevelű sarkvirág (*Platanthera bifolia*) és a csillagvirág (*Scilla vindobonensis*), a Bozi-hídnál a hússzínű kosbor (*Dactylorhiza incarnata*), mocsári nőszőfű (*Epipactis palustris*) és nagyon sok vitéz, agár-, sömörös kosbor (*Orchis militaris*, *O. morio*, *O. ustulata*).

Jelenleg (1993 IV.) a Zátonyi-Duna aktív része bő vízfolyással. A talajvíz közép szintje a Jánosi-erdőben 122 mBf, a Bozi-hídnál 121 mBf.

A C-változat hatására a talajvíz a korábbi minimumszint felett, de fél méterrel a közép szint alatt (Bozi-híd), illetve (Jánosi-erdő) nagyjából a minimumszint tájékán, kavicsrétegben van.

Ennek alapján feltételezhető, hogy a Jánosi-erdőben esetleg a keményfaligetek gyöngyvirágos-tölgyessé vagy nyíltabb tölgyesekké alakulnak, a Bozi-híd mellett az értékes orchideás láprét is szárazabbá válhat – azaz kaszálórét lesz -, ami veszélyezteti a felsorolt növényfajokat.

Lehetséges, hogy az új szabályozás során folyamatosan érkező vízmennyiség elegendő lesz a eredeti növényzet fenntartására.

VÉDETT TERÜLETEK FÖLDTANI ADATAI

SZIGETKÖZ

II/a

Földrajzi hely:

A Zátonyi-Duna öble Dunakilititől É-ra.

Geomorfológiai leírás:

A terület a Zátonyi-Duna kanyarulatában kifejlődött viszonylag kisebb nagyságú övzátony. A folyóágnak ez a szakasza jelenleg holt meder, melyben mocsaras szakaszok és tavak váltogatják egymást. Árvizek alkalmával a tavak egybeütköznek. Egy régebbi meder az övzátony külső ívét átvágva kisebb szigetet hozott létre. A medrek és a Zátonyi-Duna menti keskeny sáv az alacsony ártérhez, a néhány m-es kiemelkedések magas ártérhez tartoznak.

Földtani környezet:

A terület fő képződménye az 1,0 - 1,5 m vastag, szerves anyagban gazdag kőzetliszt- és homok, öntésiszap. A rendszeresen víz alá kerülő területen a fedőképződmények alatt az itt 15 - 20 m vastagságot is elérő holocén kavicsotestet találjuk, amely földtanilag kapcsolatban van az alatta települő, főleg durvakavicsból álló, több 10 m vastag pleisztocén hordalékkúppal.

A talajvíz helyzete és minősége

A Zátonyi Duna kanyarja határolja D-ről a területet. A terep innen emelkedik É felé 123-125 mBf szintek között. Ennek megfelelően a talajvízszint terep alatti mélysége 4-5 m között változik. Közepes vizeknél is táplálja a fedőréteget. Árvizek esetén a terület egy része belvizes. Vízhőmérsékletét a keménység: 20-25 mg/, összoldott anyag: 700-800 mg/l, szulfát: 100 mg/l, nitrát 40 mg/l körüli értékek jellemzik a mindenkori folyóvízi betáplálás függvényében.

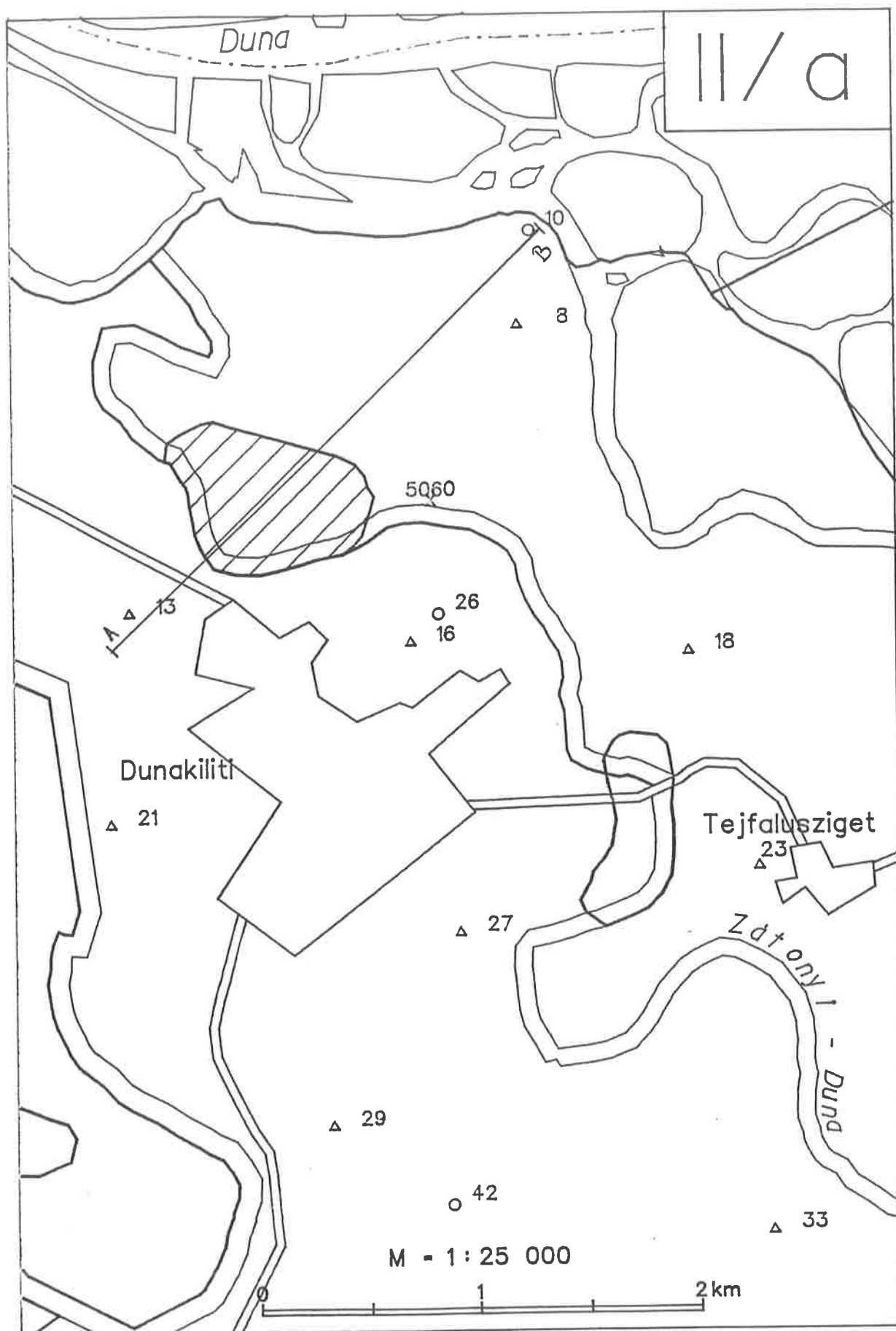
A talajtakaró típusa

A Dunakiliti környéki ágrenszer egy jelentős oldalágának, a Zátonyi Dunának egy jellegzetes, hullámos térszínű parti zátonya. A talajalkotó kőzetek döntően a felszíni egyenlőtlenségeket kitöltő, valamint az erózió által meghagyott áradmányokból (kőzetliszt és finomhomok keveréke) állnak. Alárendelt a mederközetek és a dunaág parti övezetében keletkezett mocsári üledékek aránya. A területen található talajok fiatal, humuszban szegény, mésszel jól ellátott nyers folyóvízi öntések.

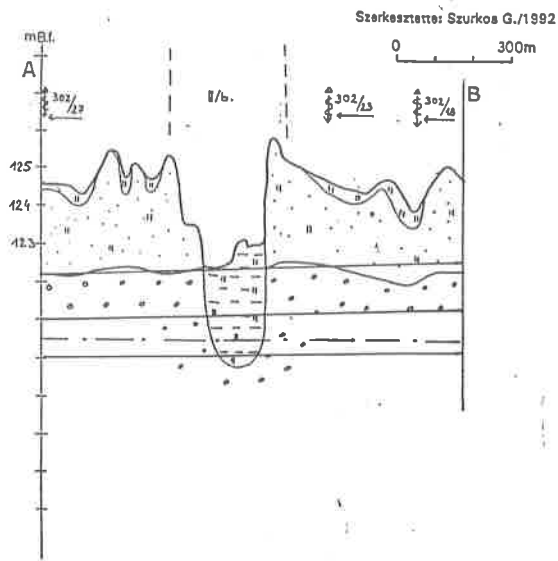
Építészeti viszonyok

A terület felső 10 m-ét kis szilárdságú negyedidőszaki törmelékes üledékek építik fel. Már a felszínen és a felső 2 m-es szintben is jó teherbírású, homokos képződmények találhatóak, a mélység növekedésével pedig uralkodóvá válnak a Duna hordalékkúpjának holocén homokos kavics, kavics üledékei. A kőzetek szilárdságát csökkentő tényezők közül számolni kell felszínközeli talajvízzel, mivel a terület közel fekszik a Duna jelenkori átlagos vízszintjéhez, valamint a Duna áradása és nagy esőzések idején fokozott belvívészéllyel.

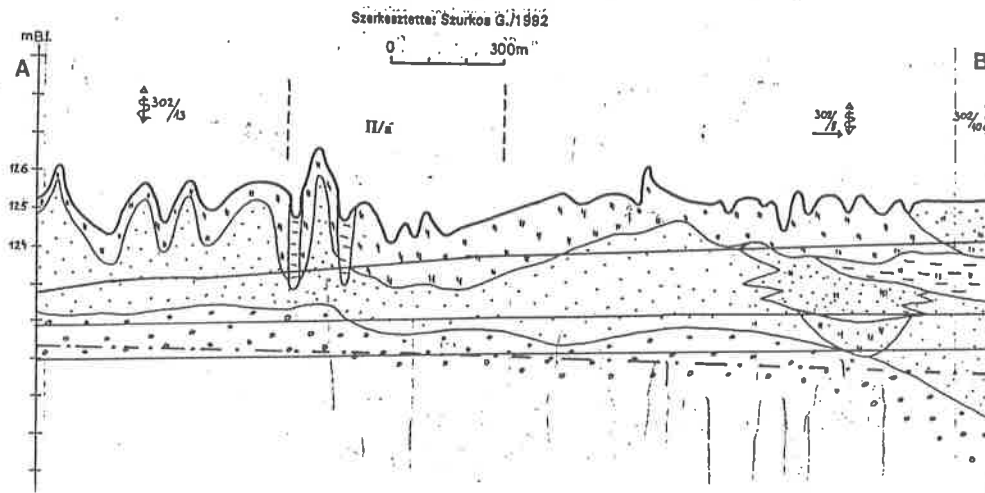
HELYSZÍNRAJZ

A fedőréteget bemutató szelvény az A és B pontok között

A fedőréteget bemutató szelvény az A és B pontok között

SEKÉLYFÚRÁSI TÖRZSLAP

Id. Jel: F-6

Mező: IV. Ny. 1. 1. 1.

Fúrás jele: 26

3 0 2 2 1

Összrendező: x= 555,200 y=369,080 z= 124,00

A leíró neve: Marsi István Mintázta: Marsi István

A fúrás mélyítésének időpontja: Kezdés:1983.VI.4. Befejezés:1983.VI.4.

A fúróberendezés típusa:UAZ A fúrómester neve:Máthé Lajos

Kútkiképzés történt-e: igen
nem

Bolygatatlan mintavétel történt
nem történt

Talajvízszint megütött: 3,8 m Észlelés időpontja: 10, 00 h
nyugalmi: 4,0 m Észlelés időpontja: 11, 00 h

Vételezett minták sorszáma, vételezési mélysége és minősége:

6/1-14

Vizminta:

6-302-21

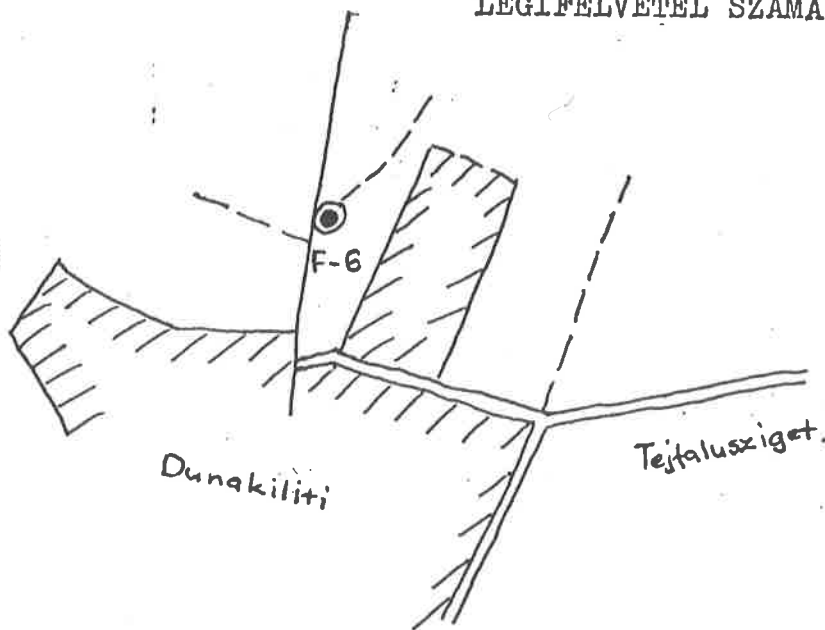
Nehézasvány vizsgálatra:

6/6; 6/8; 6/10;

HELYSZINRAJZ:

M= 1 :25 000

LÉGIFELVÉTEL SZÁMA: 10 519

DUNAKILITI

A fúrás topográfiai bekötése: Közvetlen Dunakilititől É-ra a VIZÉP-bázishoz vezető út mentén, a templomtól kb. 750 m-re ÉK-re.

Fúrás száma: F-6	Fúrás helye: 302-21	Fúrás ideje: 1983.VI.4.	Tszf.m./m Bf/:	Megütött vízszint/m. 3,8 m	Nyugalmi vízszint/m. 4,0 m	Vízmintha száma:
A fúrás környezete.					A fúrást leírta: Marsi István	
Mélység/m/	Képződmény neve	Képződmény jellemzői			CaCO ₃	
0,0-1,1	Friss öntés	Sárga, humuszt alig tartalmazó gyengén csillámos rétegzetlen, finomhomokos kőzetliszt.				
1,1-5,6	Folyami homok	Világosszürke kiválóan osztályozott csillámos középszemű rétegzetlen homok.				
5,6-	Kavicsos homok, homokos murvás kavics	Élénkszürke csillámos középszemű homok, murvával és jól koptatott aprókaviccshal. 6 és 7 m között a kavics és a murva aránya megnő és onnan homokos murvás aprókavics van 10 m-ig. Rosszul rétegzett pados.				

A
SZIGETKÖZ
VÉDETT TERÜLETEI

II/b

VÉDETT TERÜLETEK ÉS KÖRNYEZETÜK SZINES INFRAVÖRÖS KÉPE

DUNAKILITI - BOZI-HÍD KÖRNYÉKE

Magas Duna- és talajvízjárás, 1991 augusztus

II/a és II/b

Dunakiliti: Jánosi-erdő és Bozi-híd környéke

Mindkét terület a Zátonyi-Duna egy-egy kanyarulatában található övzátony ill. az alacsony ártér lapos, vizenyős felszine, kisebb mederzátony képződéssel. A Zátonyi-Duna menti keskeny sáv az alacsony ártérhez, a néhány m-es kiemelkedések magas ártérhez tartoznak. A terület képződménye az 1-1,5 m vastag, szerves anyagban gazdag kőzetlisztes homok, öntésiszap. A rendszeresen víz alá kerülő területen a fedőképződmények alatt az itt 15-20 m vastagságot is elérő holocén kavicsstetet találjuk, amely földtanilag kapcsolatban van az alatta települő, főleg durva kavicsból álló, több 10 m vastag pleisztocén hordalékkúppal. A talajvízszint a környezetben 4-5 m mélységben van. A védett területeken ugyanez a felszínközelségben a Zátonyi-Duna függvényében alakul. Közepes vizeknél is táplálja a fedőréteget. Árvizek esetén a terület egy része belvizes.

A Zátonyi-Duna által felfűzött erdős, mocsaras, rétes terület. Jellemzők a mentett ártér viszonylag kevésbé zavart (vad túltartás!!) füzesei (*Salicetum albae-fragilis*), keményfaligetei, (kőris-szil-liget, *Fraxino-pannonicae Ulmetum*), gyöngyvirágos-tölgyes (*Convallario-Quercetum*), a Duna-ág mentén nádasok (*Scirpo-Phragmitetum*), mocsárrétek (*Deschampsietum*, *Alopecuretum*, *Agrostetum*), magassásosok (*Magnocaricion*) és láperdők fragmentumai (*Calamagrosti-Salicetum cinereae*, *Dryopteridi-Alnetum*), a Bozi-hídnál iszapnövényzet (*Nannocyperion*) és láprét (*Succiso-Molinietum*) is. Értékes hegyvidéki növényfajok: szálkás pajzsika (*Dryopteris carthusiana*), fehér sás (*Carex alba*), csalánlevelű harangvirág (*Campanula trachelium*), medvehagyma (*Allium ursinum*) és sajmeggy (*Cerasus mahaleb*). Boreális karakterű elem itt a rostostövű sás (*Carex appropinquata*). Védett fajok: a békakonty (*Listera ovata*), a kétlevelű sarkvirág (*Platanthera bifolia*) és a csillagvirág (*Scilla vindobonensis*), a Bozi-hídnál a hússzínű kosbor (*Dactylorhiza incarnata*), mocsári nőszőfű (*Epipactis palustris*) és nagyon sok vitéz, agár-, sömörös kosbor (*Orchis militaris*, *O. morio*, *O. ustulata*).

Jelenleg (1993 IV.) a Zátonyi-Duna aktív része bő vízfolyással. A talajvíz középszintje a Jánosi-erdőben 122 mBf, a Bozi-hídnál 121 mBf.

A C-változat hatására a talajvíz a korábbi minimumszint felett, de fél méterrel a középszint alatt (Bozi-híd), illetve (Jánosi-erdő) nagyjából a minimumszint tájékán, kavicsrétegben van.

Ennek alapján feltételezhető, hogy a Jánosi-erdőben esetleg a keményfaligetek gyöngyvirágos-tölgyessé vagy nyíltabb tölgyesekké alakulnak, a Bozi-híd mellett az értékes orchideás láprét is szárazabbá válhat – azaz kaszálórét lesz -, ami veszélyezteti a felsorolt növényfajokat.

Lehetséges, hogy az új szabályozás során folyamatosan érkező vízmennyiség elegendő lesz a eredeti növényzet fenntartására.

VÉDETT TERÜLETEK FÖLDTANI ADATAI

SZIGETKÖZ

II/b

Földrajzi hely:

A Zátonyi-Duna meanderező medrének Ny-i partja Dunakiliti és Tejfalusziget között.

Geomorfológiai leírás:

A terület a Zátonyi-Duna kanyarulatában található. DNy-i magasabb fekvésű magas ártéri része egy övzátony, K-i erdős része az alacsony ártér lapos, vizenyős felszíne, kisebb mederzátony képződéssel.

Földtani környezet:

A terület fő képződménye az 1,0 - 1,5 m vastag, szerves anyagban gazdag kőzetliszt-es homok, öntésiszap. A rendszeresen víz alá kerülő területen a fedőképződmények alatt az itt 15 - 20 m vastagságot is elérő holocén kavicszestet találjuk, amely földtanilag kapcsolatban van az alatta települő, főleg durvakavicsból álló, több 10 m vastag pleisztocén hordalékkúppal.

A talajvíz helyzete és minősége

A Zátonyi Duna meanderjében vizenyős terület. Környezetében a talajvíz 4 m körüli mélységben van, itt a felszínközélnben 0-1 m között a Zátonyi Duna függvényében alakul. A fedőréteget alulról táplálja, ill. nagyvizeknél teljes telítettség következik be, maga a terület belvizes lesz. A talajvíz áramlás fő iránya DK-i, magassága 121 mBf.

Vízminőségi mutatók: Keménység 20-25 mg/l, összdisszolt anyag 800-900 mg/l, szulfát 100 mg/l, nitrát 50 mg/l körül állnak be.

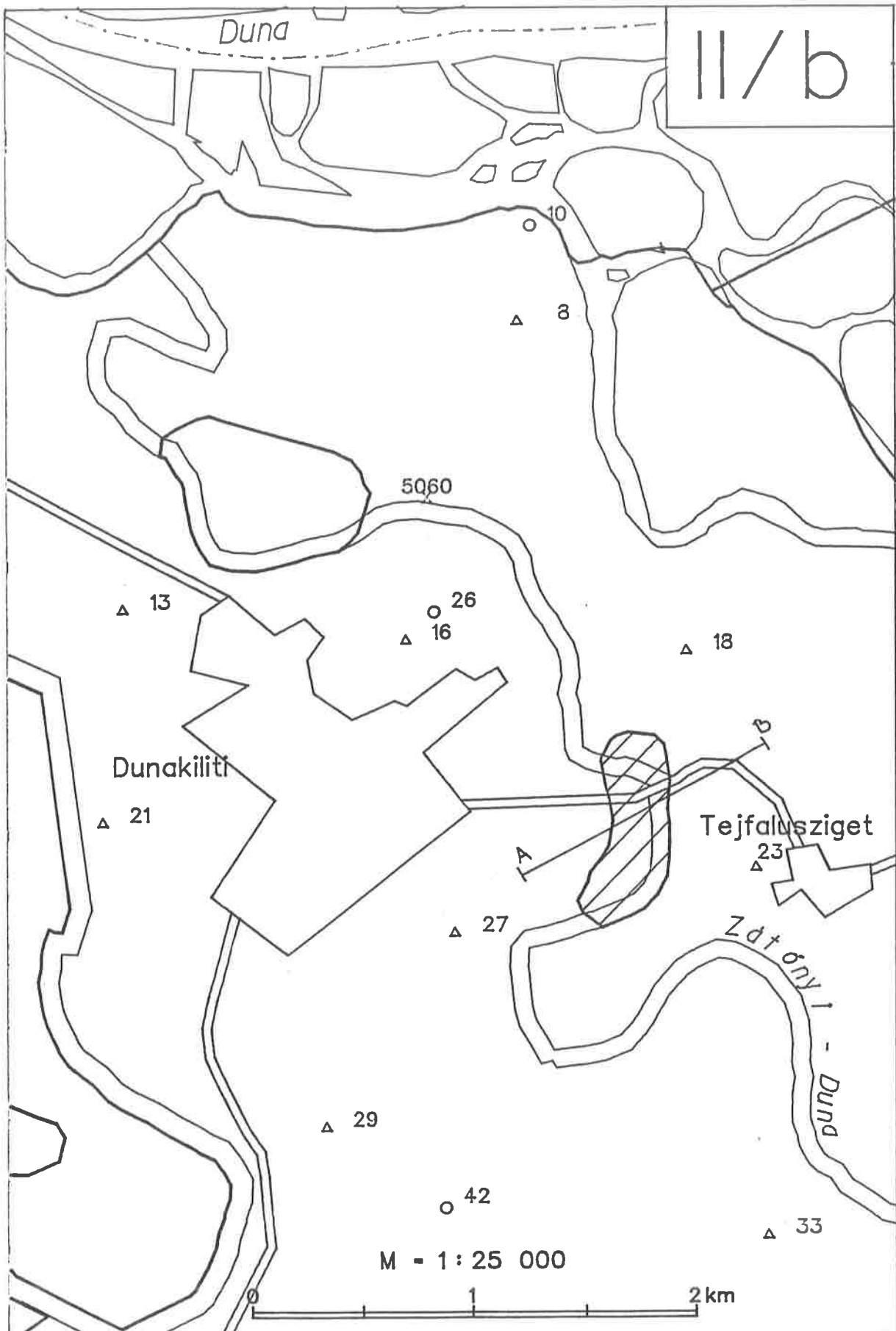
A talajtakaró típusa

A Dunakiliti környéki ágrendszer egy jelentős oldalágának, a Zátonyi Dunának egy jellegzetes hullámos térszínű övzátonya. A talajalkotó kőzetek döntően a felszíni egyenlőtlenégeket kitöltő, valamint az erózió által meghagyott áradmányokból (kőzetliszt és finomhomok keverékéből) állnak. A II/a területnél jelentősebb a mederkőzetek és jelentéktelenebb a dunaág parti övezetében keletkezett mocsári üledékek aránya. A területen található talajok fiatal, humuszban szegény, mésszel jól ellátott nyers folyóvízi öntések. A védett terület Ny felé érintkezik egy nyugodtabb, idősebb, erősen sztyeppesedő térszínnel.

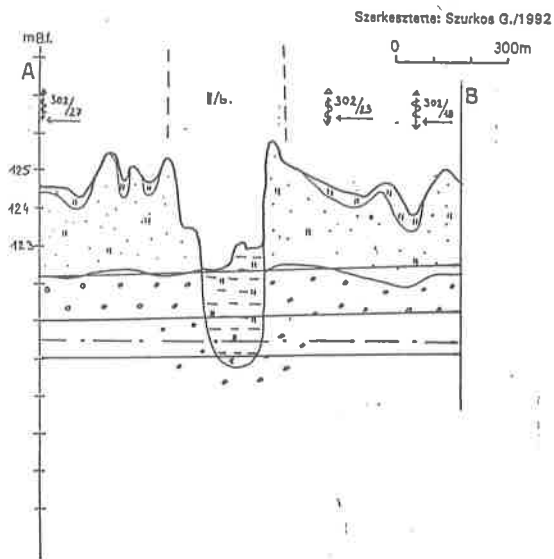
Építési-útdátani viszonyok

A terület felső 10 m-ét kis szilárdságú negyedidőszaki törmelékes üledékek építik fel. Már a felszínen és a felső 2 m-es szintben is jó teherbírású, homokos képződmények találhatóak, a mélység növekedésével pedig uralkodóvá válnak a Duna hordalékkúpjának holocén homokos kavics, kavics üledékei. A kőzetek szilárdságát csökkentő tényezők közül számolni kell felszínközeli talajvízzel, mivel a terület közel fekszik a Duna jelenkori átlagos vízszintjéhez, valamint a Duna áradása és nagy esőzések idején fokozott belvívveszéllyel.

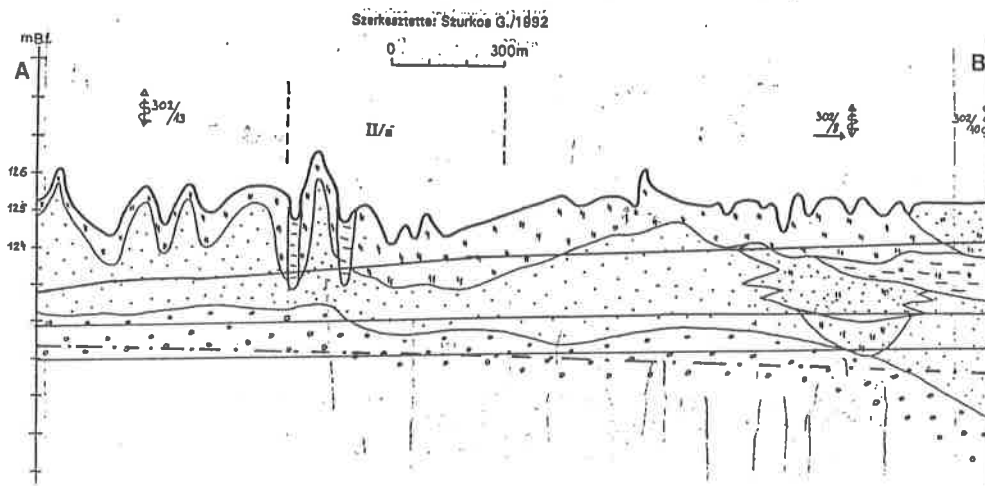
HELYSZÍNRAJZ

A fedőréteget bemutató szelvény az A és B pontok között

A fedőréteget bemutató szelvény az A és B pontok között

KISMÉLYSÉGŰ FÚRÁS TÖRZSLAPJA

A fúrás jele:

P-25 23

Szelvény száma:

3	0	2	-	2	1
---	---	---	---	---	---

Összrendező: x= 554,040

y= 370,490

z= 124,0

nBf terep

csőperem

A leíró neve: Tamás Gábor

Mintázta:

A fúrás mélyítésének időpontja:

Kezdés: 1989.V.19.

Befejezés: 1989.V.19.

A fúróberendezés típusa: UAZ

A fúrómester neve: Máthé Lajos

Kútkiképzés történt-e: igen
nem

Fúrástalp: ■
Kúttalp: ■

Szűrő: ■ között
Anyaga: PVC ■

Bolygatatlan mintavétel történt
nem történt

Talajvizszint megütött: -
nyugalmi: -

Észlelés időpontja:

Észlelés időpontja: 1989.V.19.

Vételezett minták sorszám, vételezési mélysége és minősége, megjegyzések:

HELYSZINRAJZ:

M= 1 : 000

LÉGI FELVÉTEL SCÁLA:

A fúrás topográfiai bekötése:

Fúrás száma: P-25 302-21	Fúrás helye: 23	Fúrás ideje: 1989.05.19.	Tszf.m./m Bf/:	Megütött vizszint/m/	Nyugalmi vizszint/m/	Vizminta száma:
--------------------------------	--------------------	-----------------------------	----------------	-------------------------	-------------------------	--------------------

A fúrás környezete

A fúrást leírta:

Tamás Gábor

Mélység/m/	Képződmény neve	Képződmény jellemzői	CaCO ₃
0,0-0,4	<u>Kőzetliszt</u>	Barnássárga, közepesen csillámos, morzsalékos, kissé agyagosnak tűnik.	
0,4-2,3	<u>Finomhomok</u>	Sárgásszürke, jól csillámos, jól osztályozott, helyenként limonitos elszíneződésű, gyengén kőzetlisztes.	
2,3-4,0	<u>Homokos kavics</u>	Sárgásszürke, közepesen csillámos, lefelé fokozatosan durvuló szemcseméretű, közepesen koptatott, közép-durvaszemű homok és apró, 0,3-1,0 cm-es, max. 3,0 cm-es közepesen koptatott kavics.	

A
SZIGETKÖZ
VÉDETT TERÜLETEI

II/c

VÉDETT TERÜLETEK ÉS KÖRNYEZETÜK SZINES INFRAVÖRÖS KÉPE

HALÁSZI - DERÉK-ERDŐ

Magas Duna- és talajvízjárás, 1991 augusztus

II/c, II/d és II/e

Halászi: Derék-erdő, Sérfenyősziget: Cvek-lapos, – Dunasziget – Halászi: Vágott-erdő

A Halászi – Derék-erdő és a Dunasziget – Vágott-erdő övzátanyok és medermaradványokkal tagolt ártéri síkság. Túlnyomó részben a magas ártérhez tartoznak, a rendszeres árvízszint felett helyezkednek el. A felszín fő képződménye az óholocén finomhomokos kőzetliszt, melynek vastagsága 3-5 m-t is eléri. Ez alatt a Duna pleisztocén korú hordalékkúpjának több 10 m vastag durvakavics-teste található.

A Derék-erdőben a talajvíz közepes mélysége 4 m körül van, a fedőréteget nem táplálja. A maximális vízállás 1-2 m között áll be a terep alatt.

A Vágott-erdőben a talajvíz közepes mélysége 0-2 m között van, táplálja a fedőréteget. Maximális esetben belvizek keletkeznek.

A Cvek-lapos feltöltött morotva. Felszíne az alacsony ártér vizenyős, náddal, sással és erdőfoltokkal tarkított része. A morotva maradványát É-ről és D-ről alig kiemelkedő zátonymaradványok határolják, amelyek már a magas ártérhez tartoznak. A terület fő képződménye a mocsári kotu és a 10-20 m-es tőzegbetelepüléseket is tartalmazó agyagos kőzetliszt, kőzetlisztes agyag. A legfeljebb 3 m vastag képződmény alatt a Duna óholocén, majd pleisztocén korú kavicsos hordalékkúpjának több 10 m-t is elérő anyagát találjuk. A Cvek-lapos a Duna dinamikus hatásterületén, a Gazfői-Duna partján fekszik, a talajvíz mélysége 0-1 m között van, gyakran belvizes. A talajvíz áramlása a Dunával párhuzamos, a fedőréteget nem táplálja.

Erdős, ligetes, mocsaras terület. Legértékesebb erdő-állományai a természetközeli gyertyános tölgyesek (*Quercus robur-Carpinetum*, II/c, II/e). Emellett feltöltődött morotvában (II/d) öreg füzes, valamint keményfaligetek (*Fraxino pannonicæ-Ulmetum*, II/e és II/c), gyöngyvirágos-tölgyes (*Convallario-Quercetum*), nádasok és rétek találhatóak. Kiemelendő értékes növényfajok: Derék-erdő (II/c): védett orchideafélék (bíboros-, vitéz, sömörös kosbor = *Orchis purpurea*, *O. militaris* és *O. ustulata*, békakonty = *Listera ovata*, kétlevelű sarkvirág = *Platanthera bifolia*). Ugyanitt hegyvidéki elemek (*Carex alba*, *C. pilosa*, *Galeobdolon luteum*, *Anemone nemorosa*, *A. sylvestris*, *Stipa joannis*, *Jurinea mollis*, *Inula oculus-christi*) fordulnak elő. A Cvek-lapos (II/d) védett értékei a kornis tárnics, szibériai nőszirm, nyári tőzike és réti iszalag (*Gentiana pneumonanthe*, *Iris sibirica*, *Leucjum aestivum*, *Clematis integrifolia*). A Vágott-erdőben (II/e) ritka védett orchideák, a fehér madársisak és a vitéz kosbor (*Cephalanthera damasonium*, *Orchis militaris*).

A Derék-erdőben a talajvíz középszintje 119 mBf, kb. 4 méterrel a felszín alatt. A C-változat hatására egyméteres süllyedése várható, amely az erdő vízellátását csupán a minimum szintjén biztosítja. Ezzel bekövetkezik az értékes erdőállományok, a montán fajok és az orchideák termőhelyeinek tartós szárazodása. Ez a növényzet átalakulását elindítja a száraz tölgyes – faji összetétel irányába.

A Cvek-lapos és a Vágott-erdő talajvízének középszintje 119 mBf. A C-változat hatására a középvízszint jelentős, 2-2,5 méteres – a kavicsrétegbe való – süllyedése várható. Ezáltal a középvízszint mintegy 3-5 méterrel kerül a felszín alá, ami az erdők és a mocsári-réti növényzet teljes pusztulásával jár! Természetesen így itt is nyílt tölgyes, illetve tölgyes erdős-sztyepp kialakulása valószínűsíthető.

VÉDETT TERÜLETEK FÖLDTANI ADATAI

SZIGETKÖZ

II/c

Földrajzi hely:

A rendszeres árvízszint feletti terület Feketeerdőtől K-re, 2 km-re.

Geomorfológiai leírás:

A terület több, egymást el metsző övzátonnyal és feltöltött medermaradványokkal tagolt ártéri síkság. Túlnyomórészen a magas ártérhez tartozik.

Földtani környezet:

A terület ma már a rendszeres árvízszint felett helyezkedik el. A felszín fő képződménye az óholocénfinomhomokos kőzetliszt és finomhomok, melynek vastagsága elérheti a 4,0 - 5,0 m-t. Alatta néhány méteres holocén, vegyes szemnagyságú kavicsréteg képviseli az aljzatot. Ez alatt a Duna pleisztocén korú hordalékkúpjának több 10 m vastag durvakavics-teste található.

A talajvíz helyzete és minősége:

Talajvíz közepes mélysége -4 m körül jelentkezik, ami tengerszintre 119 mBf értéket jelent. Az áramlás D-i irányú, a fedőréteget nem táplálja. Maximális vízállás 1-2 m között áll be terep alatt. Vízhőmérsékletét a keménység: 25-30 nkf, összoldott anyag: 900-1000 mg/l, szulfát: 100-150 mg/l, nitrát: 40-60 mg/l értékei jellemzik.

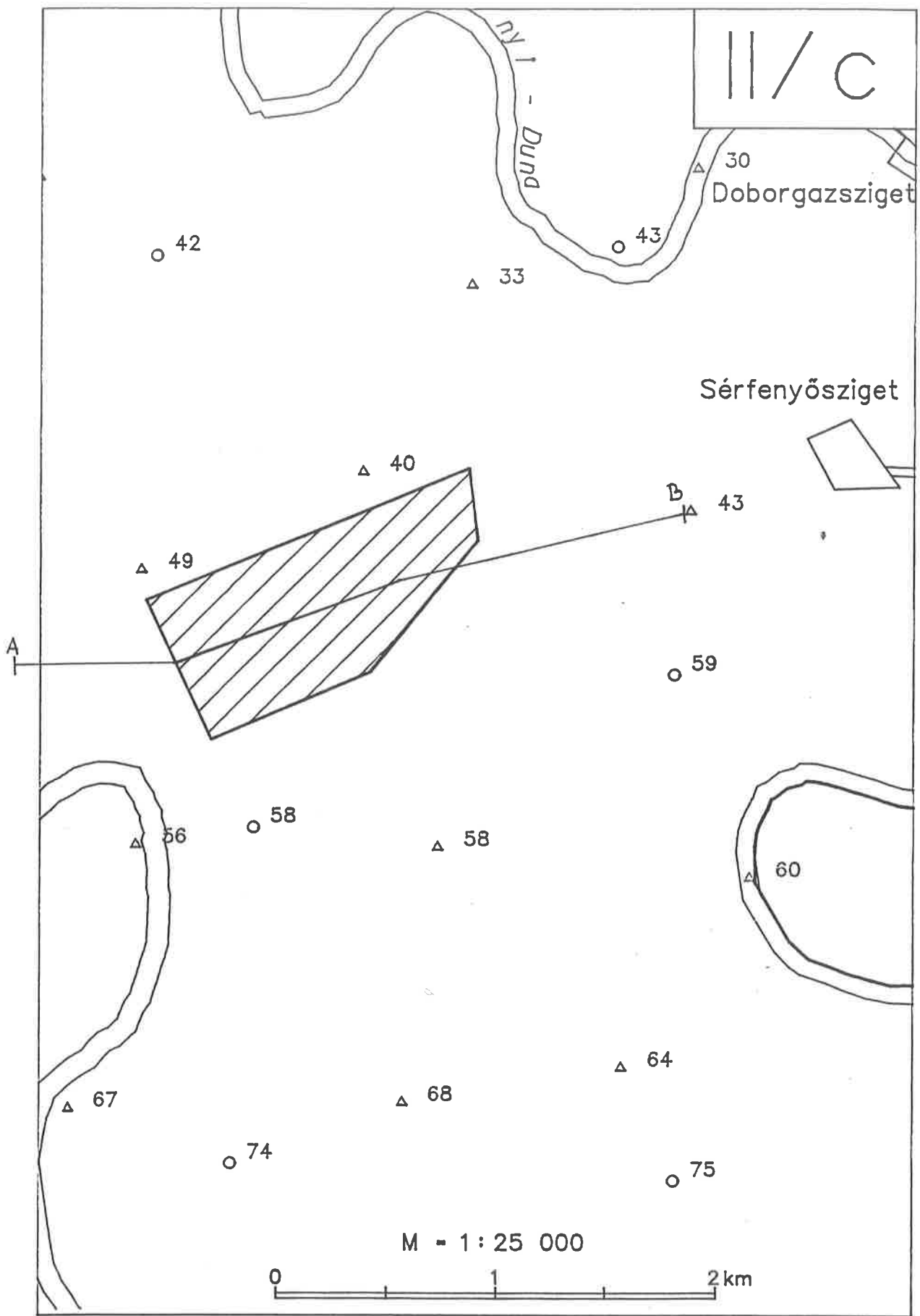
A talajtakaró típusa:

A terület a Szigetköz magasabb morfológiai helyzetű, idősebb, enyhén hullámos felszínű, helyenként kiegyengetett térszínei közé tartozik. A talajalkotó kőzetek a felszíni egyenlőtlenségeket kitöltő, valamint az erózió által meghagyott áradmányokból (kőzetliszt és finomhomok keverékéből) állnak. A területen található talajok zöme a humuszban gazdagabb és erősen sztyeppesedő humuszos öntések közé tartozik. A legfejlettebb humuszos szintű talajok a legmagasabb, egyben legkiegyenlített térszíneken találhatóak, amelyek a humuszos öntésektől a teraszcsereozjom felé mutató átmenetet képviselik.

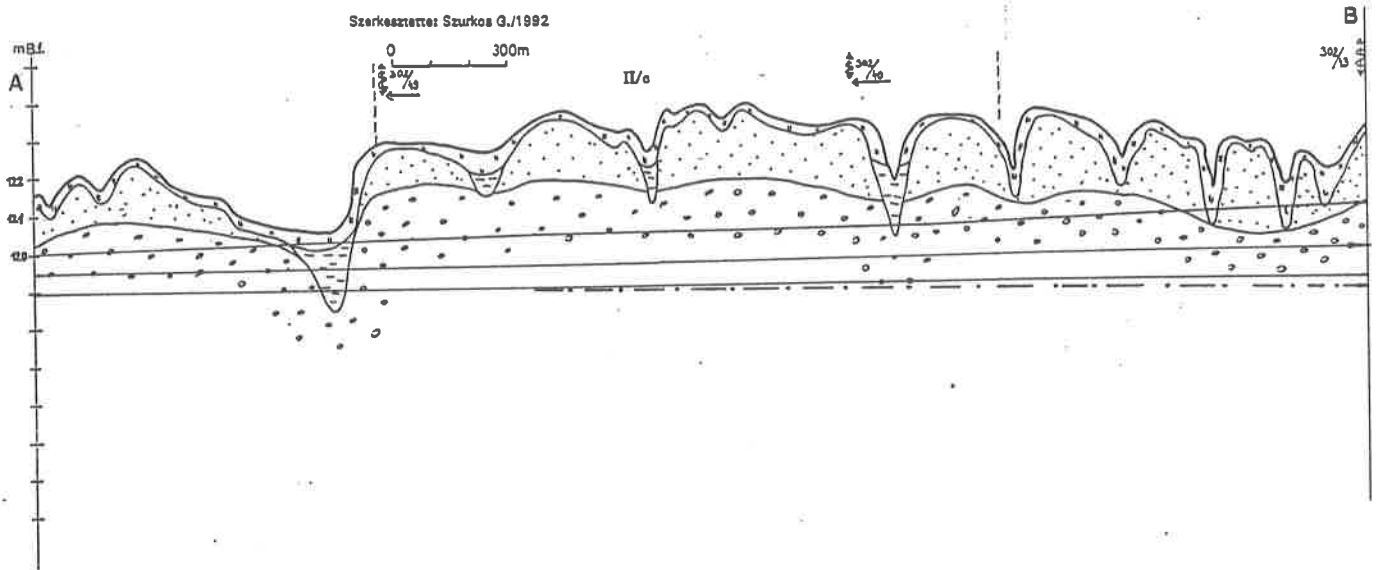
Építészöldöntani viszonyok:

A terület felső 10 m-ét kis szilárdságú negyedidőszaki törmelékes üledékek építik fel. Már a felszínen és a felső 2 m-es szintben is jó terhbírású homokos képződmények találhatóak, a mélység növekedésével pedig uralkodóvá válnak a Duna hordalékkúpjának holocén homokos kavics, kavics üledékei. A kőzetek szilárdságát csökkentő tényezők közül számolni kell felszínközeli talajvízzel, mivel a terület közel fekszik a Duna jelenkori átlagos vízszintjéhez, valamint a Duna áradása és nagy esőzések idején fokozott belvívveszéllyel.

HELYSZÍNRAJZ

A fedőréteget bemutató szelvény az A és B pontok között

KISMÉLYSÉGŰ FÚRÁS TÖRZSLAPJA

A fúrás jele:

P-39 40

Szelevény száma:

3	0	2	—	2	1
---	---	---	---	---	---

Összrendező: x= 551,520

y= 370,040

z= 123,0

nB: terep

csőperem

A leíró neve: Tamás Gábor

Mintázta:

A fúrás mélyítésének időpontja:

Kezdés: 1989.V.24.

Befejezés: 1989.V.24.

A fúróberendezés típusa: UAZ

A fúrómester neve: Máthé Lajos

Kútkiképzés történt-e:

igen

nem

Fúrástalp:

Kúttalp :

Szűrő:

Anyaga:PVC

között

Bolygatatlan mintavétel

történt

nem történt

Talajvizszint

megütött: -

nyugalmi: -

Észlelés időpontja:

Észlelés időpontja: 1989.V.24.

Vételezett minták sorszáma, vételezési mélysége és minősége, megjegyzések:

PELYSZIKRAJZ:

M= 1 : 000

LÉGI FELVÉTEL SZÁMA:

A fúrás topográfiai bekötése:

Fúrás száma: P-39 40 302-21	Fúrás helye:	Fúrás ideje: 1989.05.24.	Tszf m /m Bf/:	Megutott vízszint/m/	Nyugalmi vízszint/m/	Víz minta száma:
-----------------------------------	--------------	-----------------------------	----------------	-------------------------	-------------------------	---------------------

A fúrás környezete

A fúrást leírta:

Tamás Gábor

Mélység/m/	Képződmény neve	Képződmény jellemzői	CaCO ₃
0,0-0,2	<u>Talaj</u>	Barnásfekete, gyengén csillámos, morzsalékos.	
0,2-3,2	<u>Agyagos kőzetliszt</u>	Szürke, közepesen-jól csillámos, kissé képlékeny, felső szakaszán gyengén finomhomokos, alsó részén kavicsszórványos.	
3,2-4,0	<u>Kőzetlisztes kavics</u>	A fedőhöz hasonló kőzetlisztbe átl. 1,0 cm-es, max. 4,0-5,0 cm-es kavicsok ágyazódnak bc.	

A
SZIGETKÖZ
VÉDETT TERÜLETEI

II/d

VÉDETT TERÜLETEK ÉS KÖRNYEZETÜK SZINES INFRAVÖRÖS KÉPE

DUNASZIGET - CVEK-LAPOS

Magas Duna- és talajvízjárás, 1991 augusztus

II/c, II/d és II/e

Halászi: Derék-erdő, Sérfenyősziget: Cvek-lapos, – Dunasziget – Halászi: Vágott-erdő

A Halászi – Derék-erdő és a Dunasziget – Vágott-erdő övzátonyok és medermaradványokkal tagolt ártéri síkság. Túlnyomó részben a magas ártérhez tartoznak, a rendszeres árvízszint felett helyezkednek el. A felszín fő képződménye az óholocén finomhomokos kőzetliszt, melynek vastagsága 3-5 m-t is eléri. Ez alatt a Duna pleisztocén korú hordalékkúpjának több 10 m vastag durvakavics-teste található.

A Derék-erdőben a talajvíz közepes mélysége 4 m körül van, a fedőréteget nem táplálja. A maximális vízállás 1-2 m között áll be a terep alatt.

A Vágott-erdőben a talajvíz közepes mélysége 0-2 m között van, táplálja a fedőréteget. Maximális esetben belvizek keletkeznek.

A Cvek-lapos feltöltött morotva. Felszíne az alacsony ártér vizenyős, náddal, sással és erdőfoltokkal tarkított része. A morotva maradványát É-ről és D-ről alig kiemelkedő zátonymaradványok határolják, amelyek már a magas ártérhez tartoznak. A terület fő képződménye a mocsári kotu és a 10-20 m-es tőzegbetelepüléseket is tartalmazó agyagos kőzetliszt, kőzetlisztes agyag. A legfeljebb 3 m vastag képződmény alatt a Duna óholocén, majd pleisztocén korú kavicsos hordalékkúpjának több 10 m-t is elérő anyagát találjuk. A Cvek-lapos a Duna dinamikus hatásterületén, a Gazfői-Duna partján fekszik, a talajvíz mélysége 0-1 m között van, gyakran belvizes. A talajvíz áramlása a Dunával párhuzamos, a fedőréteget nem táplálja.

Erdős, ligetes, mocsaras terület. Legértékesebb erdő-állományai a természetközeli gyertyános tölgyesek (*Quercus robur-Carpinetum*, II/c, II/e). Emellett feltöltődött morotvában (II/d) öreg füzes, valamint keményfaligetek (*Fraxino pannonicæ-Ulmetum*, II/e és II/c), gyöngyvirágos-tölgyes (*Convallario-Quercetum*), nádasok és rétek találhatóak. Kiemelendő értékes növényfajok: Derék-erdő (II/c): védett orchideafélék (bíboros-, vitéz, sömörös kosbor = *Orchis purpurea*, *O. militaris* és *O. ustulata*, békakonty = *Listera ovata*, kétlevelű sarkvirág = *Platanthera bifolia*). Ugyanitt hegyvidéki elemek (*Carex alba*, *C. pilosa*, *Galeobdolon luteum*, *Anemone nemorosa*, *A. sylvestris*, *Stipa joannis*, *Jurinea mollis*, *Inula oculus-christi*) fordulnak elő. A Cvek-lapos (II/d) védett értékei a kornis tárnics, szibériai nőszirm, nyári tőzike és réti iszalag (*Gentiana pneumonanthe*, *Iris sibirica*, *Leucosium aestivum*, *Clematis integrifolia*). A Vágott-erdőben (II/e) ritka védett orchideák, a fehér madársisak és a vitéz kosbor (*Cephalanthera damasonium*, *Orchis militaris*).

A Derék-erdőben a talajvíz középszintje 119 mBf, kb. 4 méterrel a felszín alatt. A C-változat hatására egyméteres süllyedése várható, amely az erdő vízellátását csupán a minimum szintjén biztosítja. Ezzel bekövetkezik az értékes erdőállományok, a montán fajok és az orchideák termőhelyeinek tartós szárazodása. Ez a növényzet átalakulását elindítja a száraz tölgyes – faji összetétel irányába.

A Cvek-lapos és a Vágott-erdő talajvízének középszintje 119 mBf. A C-változat hatására a középvízszint jelentős, 2-2,5 méteres – a kavicsrétegbe való – süllyedése várható. Ezáltal a középvízszint mintegy 3-5 méterrel kerül a felszín alá, ami az erdők és a mocsári-réti növényzet teljes pusztulásával jár! Természetesen így itt is nyílt tölgyes, illetve tölgyes erdős-sztyepp kialakulása valószínűsíthető.

VÉDETT TERÜLETEK FÖLDTANI ADATAI

SZIGETKŐZ

II/d

Földrajzi hely:

Feltöltött morotva Sérfenyősziget ÉK-i végénél, a Zátonyi-Duna mentén.

Geomorfológiai leírás:

A védett terület egy feltöltődött morotva. Felszíne az alacsony ártér vize-nyős, náddal, sással és erdőfoltokkal borított része. A morotva maradványát É-ről és D-ről alig kiemelkedő zátonymaradványok határolják, melyek már a magas ártérhez tartoznak.

Földtani környezet:

A terület fő képződménye a feltöltődött morotvató fejlődésének végső szakaszát jelző mocsári, kotu és 10-20 cm-es tőzgebetelepüléseket is tartalmazó agyagos kőzetliszt, kőzetlisztes agyag. A legfeljebb 3,0 m vastag képződmény alatt a Duna óholocén, majd pleisztocén korú kavicsos hordalékkúpjának több 10 m-t is elérő anyagát találjuk.

A talajvíz helyzete és minősége

A Duna dinamikus hatásterületén, de már a mentett oldalon, a Gazfői Duna partján van a terület, így a talajvíz közepes mélysége 0-1 m között van, de gyakran belvizes, nagyvíz alkalmával mindig belvív van. Áramlása a Dunával párhuzamos, a fedőréteget nem táplálja. Vízhőmérsékleti jellemzők: keménység 20-25 mg/l, oldott anyag 800-900 mg/l, szulfát 40-60 mg/l, nitrát 20-30 mg/l.

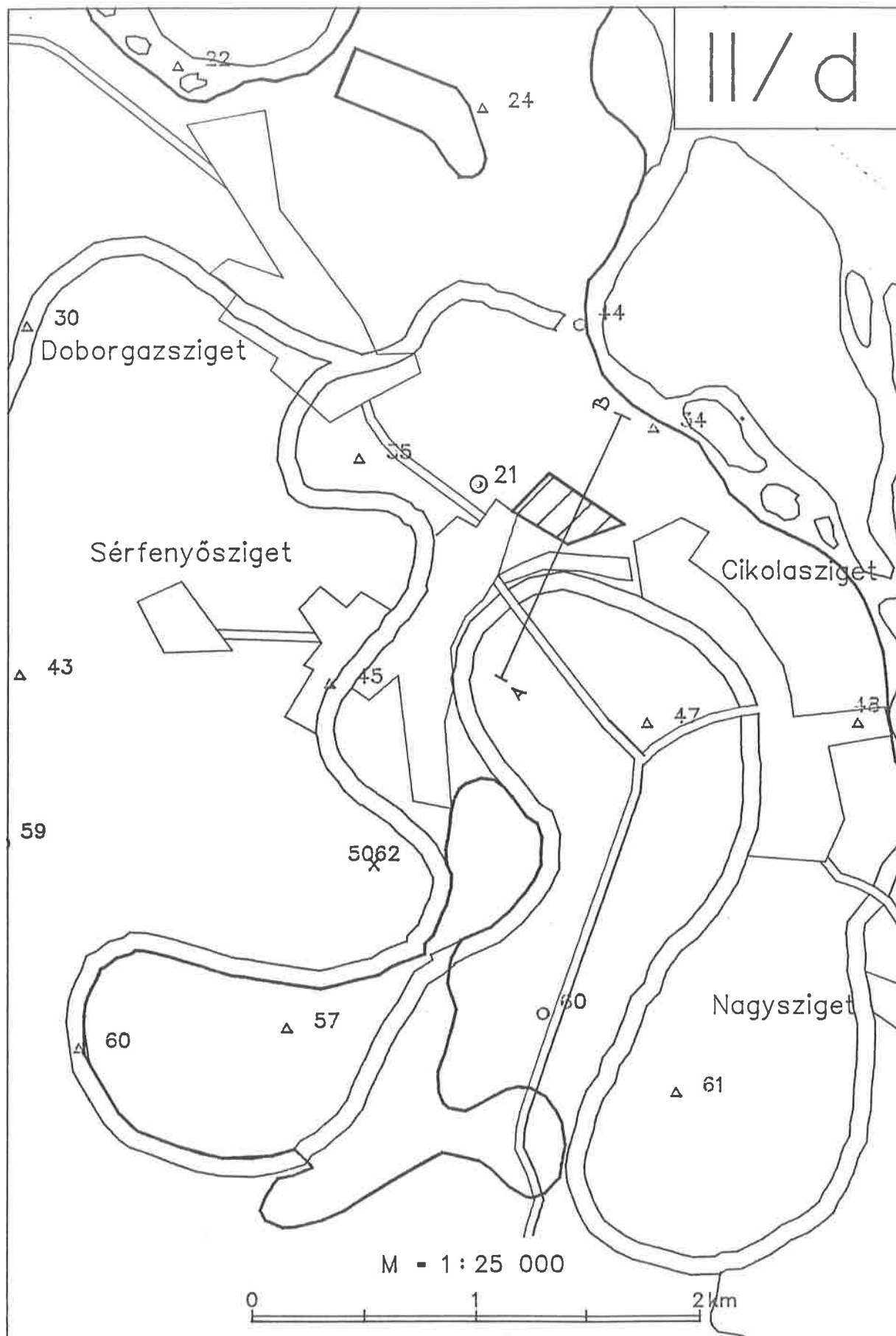
A talajtakaró típusa

A Dunakiliti-környéki ágrendszer Gazfői-Duna mellékága által visszahagyott morotva és az övező területeken a talajok alapkőzetét a fiatal és alig ásványosodott mocsári üledékek képezik. Az ásványosodottabb humuszanyagú viszonylag idősebb részeken lápos réti, a kevésbé ásványosodott részeken síkláp talajok találhatóak. A terület legnagyobb részét azonban a recens lárterület foglalja el.

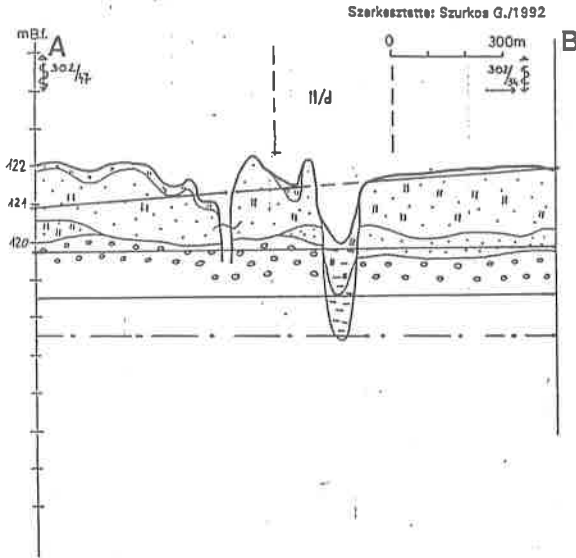
Építészöldöntani viszonyok

A terület felső 10 m-ét kis szilárdságú negyedidőszaki törmelékes és alárendelten plasztikus üledékek építik fel. A felszínen és a felső 2 m-es szintben néhány kisebb foltban megjelenő alacsony teherbírású, szervesanyag tartalmú agyagos, kőzetlisztes üledékek mellett jó teherbírású homokos képződmények találhatóak, a mélység növekedésével pedig uralkodóvá válnak a Duna hordalékkúpjának holocén homokos kavics, kavics üledékei. A kőzetek szilárdságát csökkentő tényezők közül számolni kell a felszínközeli talajvízzel, mivel a terület közel fekszik a Duna jelenkori átlagos vízszintjéhez, valamint a Duna áradása és nagy esőzések idején fokozott belvívveszéllyel.

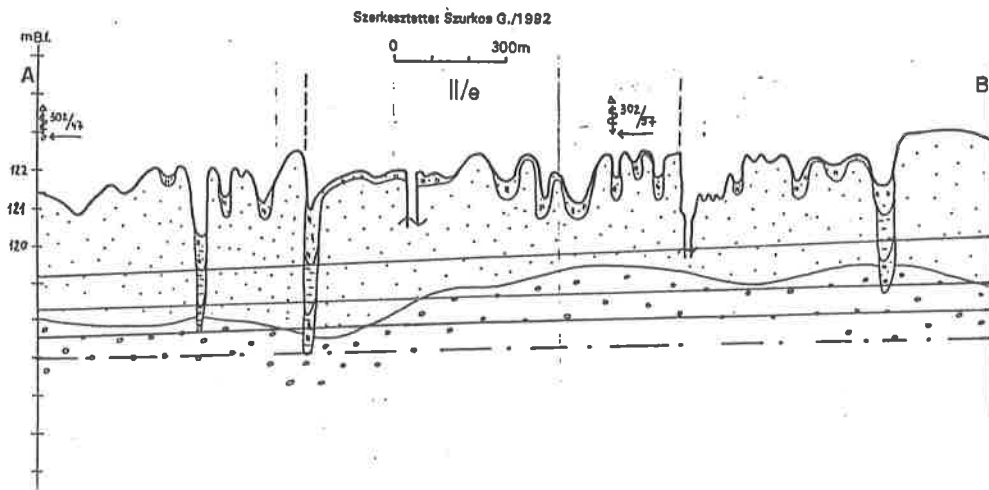
HELYSZÍNRAJZ

A fedőréteget bemutató szelvény az A és B pontok között

A fedőréteget bemutató szelvény az A és B pontok között

Összrendezőik: $x = 552,20$ $y = 375,6$ $z = 122,77$ mBf terep
123,549 " csőperem

A leíró neve: Zsámbok I.

Mintázta: a: fúrómester

A fúrás mélyítésének időpontja: Kezdés: 1983.07.30. Befelezés: 1983.07.30.

A fúróberendezés típusa: UGB

A fúrómester neve: Garancsi István

Kútkiképzés történt-e: igen
nemFúrástalp: 30 m Szűrő: 2 - 6 m között
Kúttalp: 7 m Anyaga: PVC- ϕ 125 mm.Bolygatatlan mintavétel történt
nem történtTalajvizszint megütött:
nyugalmi: - 7,5 m

Észlelés időpontja:

Észlelés időpontja: 83.07.30.

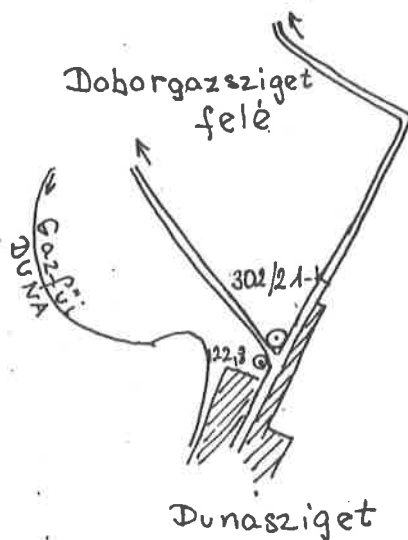
Vételezett minták sorszáma, vételezési mélysége és minősége:

Lásd a mellékleten !

HELYSZINRAJZ:

LÉGI FELVÉTEL SZÁMA:

M = 1 : 25000

RAJKA

A fúrás topográfiai bekötése: Rajkától É-ra kivezető út jobb oldalán, a rajkai v. á.-tól 0°-ra 1480 m-re az út jobb oldalán, az út és az árok között.

Fúrás száma:	Fúrás helye:	Fúrás ideje:	Iszf.m./mBf/:	Megütött vízszint/m/:	Nyugalmi vízszint/m/:	Működési szám:
302/21	Dunasziget	1983.jul.				

A fúrás környezete:	A fúrást készítette:
	Csaba J.

Mélység/m/	Képződmény neve	Képződmény jellemzői	CaCO ₃
0-1,80	Kőzetliszt	Világosszürke, szórvány kavicsokkal /éles/.	
1,80-2,80	Homokos agyag	Szürke, középkötött kavicszárványokkal, aprócsillámos.	
2,80-10,0	Kavics	Osztályozatlan, finom frakciótól görgetegig /8-10 cm/ közepesen koptatott, anyaga kvarc.	
10,0-30,0	Kavics	Durva, helyenként magas /5-20 %/ finomfrakció tartalommal, feltűnően erősen összecementálva. A kavics osztályozott, zömmel Ø : 2-4 cm Anyaga: kvarc Teljesen koptatott Színe: zömmel fehér	